

SREČANJE
TREH SLOVENIJ
1. avgusta 2004
na Svetih Višarjah

Foto: Stane Snoj

Duhovno življenje

BUENOS AIRES • LETO 71 +++ 9 • OKTOBER - NOVEMBER 2004

Velikanski lesen
rožni venec
- od konca
leta 2003 -
na Sveti gori.
Berl na strani 260.

Foto:
Marko Vombergar

STANE SINOJ

Ob
45-letnici smrti
ljubljskega
škofa dr.
**GREGORIJA
ROŽMANA**
1883-1959

Spodaj:
Njegov grob na
ameriških Brezjah
v Lemontu, ZDA.

Foto: Toni Bidovec

Z EVHARISTIČNEGA
KONGRESA v Corrientesu.

Desno zgoraj:

Papeški legat, bolivijski kard.
Julio Terraza Sandoval.

ŠKOF ROŽMAN — ŽRTEV SODNE IN POLITIČNE ZAROTE

BOŽIDAR FINK

S sodbo Vojaškega sodišča IV. armade je bil škof Rožman 30.8.1946 v Ljubljani obsojen v odsotnosti na 18 let zapora s prisilnim delom, na izgubo političnih in državljskih pravic za dobo desetih let po izteku zaporne kazni in na zaplembo celotnega premoženja. Na formalno pritožbo zagovornika je Vrhovno sodišče jugoslovanske armade v Beogradu sodbo že po dveh dneh potrdilo, določilo pa je še novo stransko kazen odvzema državljanstva. Z verjetnostjo se domneva, da revolucionarna oblast, ki je takrat že imela mednarodno priznanje, ni hotela škofa obsoditi na smrt, ker bi tako teže dosegla njegovo izročitev. Sodba je torej postala pravnomočna in škof je bil uradno opečaten kot sramoten hudodelec za vso dolgo povojno dobo.

Proti pravnomočni sodbi ni bilo več rednih pravnih sredstev, s katerimi bi jo bilo dovoljeno zaradi kakršnih koli nepravilnosti izpodbijati pred višjim sodiščem. Sicer pa je bila vsaka pot zaradi pritiska diktatorskega režima vnaprej popolnoma zaprta.

Ko je Slovenija 25. junija 1991 doživela osvoboditev, je bilo šele mogoče misliti na razveljavitev krivične obsodbe. Določnejšo pravosodno pot je nakazal novi zakon o kazenskem postopku, ki je začel veljati 1. januarja 1995. Ta zakon dopušča dvoje izrednih sredstev, s katerima se izpodbija pravnomočna sodba.

Prvo tako sredstvo je obnova sodnega postopka, ki ga dovoli sodišče predvsem tedaj, če se na vedejo nova dejstva ali predložijo novi dokazi, ki bi lahko povzročili oprostitev obsojenega, razen tega pa tudi, če je prišlo do sodbe zaradi kaznivega dejanja sodnika ali druge uradne osebe, ki je sodelovala v postopku. Če sodišče prve stopnje ne zavrže in ne zavrne zahteve za obnovo, izvede ves postopek znova in izda sodbo, s katero prejšnjo sodbo v celoti in delno razveljavi ali potrdi njeno veljavnost, lahko pa jo tudi spremeni, a ne v škodo obsojenega.

Drugo izredno pravno sredstvo je zahteva za varstvo zakonitosti. Ta se sme vložiti, če je bil v postopku kršen kazenski zakon, zakon o kazenskem postopku ali kakšen drug zakon, katerega kršitev je vplivala na zakonitost sodne odločbe. O zahtevi odloča vrhovno sodišče, ki pravnomočno sodbo spremeni ali jo v celoti razveljavi, lahko pa zadevo tudi vrne nižjemu sodišču v novo odločitev.

Republiški državni tožilec Anton Drobnič je uporabil obe sredstvi. Najprej je vložil zahtevo za obnovo postopka pri okrožnem sodišču v Ljubljani. Zaradi kar najboljšega utemeljevanja zahteve je naročil zgodovinarjema dr.

Tamari Griesser Pečar in dr. Francetu Martinu Dolinarju, da izdelata strokovno poročilo ali ekspertizo. Oba sta preučila delovanje škofa v zvezi s sodnim procesom proti njemu in so bili njuni izsledki objavljeni v obširni knjigi Rožmanov proces, izdani leta 1996 pri založbi Družina. Okrožno sodišče je zavlačevalo z odločitvijo in je zahtevo za obnovo postopka večkrat zavrglo, po pritožbi jo je na zahtevo višjega sodišča spet obravnavalo in jo ponovno zavrglo. Končno je letos višje sodišče potrdilo sklep, da se postopek ne obnovi. Osemletno prelaganje odločitve od nižjega na višje sodišče in nazaj slovenskemu sodstvu ni v čast.

Leta 1998 je republiški državni tožilec vložil tudi zahtevo za varstvo zakonitosti. Ko bi se namreč obnavljal ves postopek iz leta 1946, bi se spet obravnavala obtožba in presojali dokazi, če ne bi pristojni državni tožilec prej odstopil od obtožbe, kar pa ni bilo gotovo. Škof Rožman bi bil spet v središču polemike, v javnosti bi se obnavljali napadi in sramotenje ter bi se poglobljala razdvojenost slovenske družbe. Po ponovni vsestranski obravnavi pa bi škofov lik morda tudi dobil pravilno podobo in bi bila oprana čast. Ker je bil zaradi stanja v slovenskem sodstvu ta drugi učinek manj verjeten, je bilo prav, da se zahteva tudi varovanje zakonitosti. Vrhovno

sodišče bi zahteve ne moglo zavrnuti, ker so bile kršitve prava preveč očitne. Izreči bi se moralo ne samo glede postopka, ampak tudi vsebinsko, ko bi presojalo izpodbijano sodbo zaradi kršitev kazenskega zakona.

Tu pa je vmes posegla politika. Ko je pretekel mandat tedanjemu generalnemu državnemu tožilcu, je njegovo mesto zasedla Zdenka Cerar. Ker je vedela, da bi vrhovno sodišče ne moglo ravnati drugače, kot da sodbo razveljavi, je takoj po zaprisegi objavila, da bo umaknila zahtevo za varstvo zakonitosti, in je odločitev utemeljevala s tem, da zadeva ni v narodnem interesu. Ni povedala, kaj je narodni interes, in ne, kaj ji daje pravico, da ugotavlja, kaj ni v narodnem interesu. Zahtevo prednika je torej umaknila in s tem prekršila dolžnost varovanja zakonitosti ter ravnala, kot ji je narekovala njena politična usmerjenost.

Če je morda dvomljivo, ali bi bilo mogoče prepričljivo navesti nova dejstva in predložiti nove dokaze, je pa očitno, da je politično usmerjano sodišče kršilo vse predpise, celo samih revolucionarnih oblasti, zakone iz predvojne pravne ureditve in splošno uveljavljena pravna načela civiliziranih narodov, ki jih upošteva zdaj veljavna zakonodaja.

V zahtevi za varstvo zakonitosti so navedene vse kršitve, ki jih je najti v procesu proti škofu Rožmanu in zaradi katerih njegova obsodba sploh ni bila pravno veljavna. Zakon o kazenskem postopku v zadnji verziji osebe, proti kateri je bila izrečena izpodbijana sodba, ne imenuje obsojenca.

Vojaško sodišče ni bilo stvarno pristojno, da sodi škofu kot nevojaški osebi, ker vrhovno sodišče jugoslovanske armade o tem ni izdalo posebne odločbe. Obtožba je bila vložena neposredno, brez prej uvedene preiskave. Obtožnica ni obsegala zadostnega opisa očitanih dejanj in je bila v sebi neveljavna. Obdolženemu ni bila niti posredno vročena obtožnica, ne nobeno vabilo na obravnavo. Zagovornik ni bil postavljen pravočasno in je tudi prepozno prejel vabilo na obravnavo. Ker je bil škof odsoten, bi mu moralo sodišče določiti zagovornika že v pripravljalnem postopku.

Sodba je izdelana po revolucionarskem naklepu in je izraz maščevalnih nagonov. Sodišče je obsodilo škofa zaradi dejanj, ki niso po nobenem predpisu kazniva dejanja, in je s tem kršilo kazenski zakon. Izrek sodbe je večinoma nerazumljiv, ker ne navaja znakov kaznivega dejanja. Med obtožnico in sodbo so pogosto očitne razlike: sodišče je škofa obsodilo za dejanja, za katera sploh ni bil obtožen, ali pa ni v celoti rešilo predmeta obtožbe. Izrek sodbe se včasih ne sklada z vsebino predloženih listin. V nekaterih pri-

ODKRIVATI „SEMENA RESNICE“

JANEZ PAVEL II.

Drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor uči, da „Gospodov duh napolnjuje vse vesolje in nenehno vodi ljudi k polnosti resnice in ljubezni, ki ju je Bog Oče daroval

merih pa sodba celo sama sebi nasprotuje.

Sodba proti škofu Rožmanu je po oceni takratnega generalnega državnega tožilca samo politična agitka brez pravne vrednosti in brez kazenskopravne razvidnosti. Zato bi moral biti ves postopek razglašen kot neveljaven in sodba nična. Republiški državni tožilec ima po svoji službi dolžnost ponovno zahtevati, da vrhovno sodišče ugotovi nezakonitost škofove obsodbe in sodbo v celoti razveljavi. Taka odločitev bi bila v nujnem narodnem interesu, saj brez poprave velikih krivic revolucije in iz nje nastalega režima ni mogoče pričakovati pravega stanja v slovenski družbi. ●

v Jezusu Kristusu". O globoki zavesti o navzočnosti in delovanju Svetega Duha, ki vedno razsvetljuje Cerkev, priča filozof Justin že v prvi polovici drugega stoletja. Odprtost človeškega duha resnici in dobroti pa vedno uresniči „Luč, ki razsvetljuje vsakega človeka“, to je sam Kristus, ki je od vsega začetka razsvetljeval človekove korake in proniknil v njegovo 'srce' kot sijaj resnice ter se mu v teku stoletij postopno po delovanju Svetega Duha razodeval kot polnost resnice.

Delovanje 'Duha resnice' pa ne zadeva samo verujočih, ampak na skrivnosten način vse ljudi, ki sicer brez lastne krivde ne poznajo evangelija, a iščejo Boga z iskrenim srcem in si prizadevajo prav živeti.

Zaradi tega goji Cerkev prijateljski odnos do vsakega pristnega iskanja človeškega razuma in iskreno ceni dediščino modrosti, ki so jo uresničile in jo prenašajo razne kulture, in je izraz neizčrpane ustvarjalnosti človeškega duha, ki ga Duh vodi k polnosti resnice. Srečanje med besedo resnice, ki jo oznanja Cerkev, in modrostjo, ki jo izražajo kulture in jo razvijajo filozofije, spodbuja namreč filozofije, naj se odprejo in najdejo lastno dopolnitev v razodetju. Kot poudarja drugi vatikanski vesoljni cerkveni zbor, to srečanje bogati Cerkev, ker jo usposablja globlje spoznavati resnico in jo izražati z govorico različnih kulturnih izročil ter jo neokrnjeno podajati na času ustrezen način.

Zaupanje v navzočnost in delovanje Svetega Duha tudi v vrenju kulture našega časa lahko postane ob zori tretjega tisočletja predpostavka za novo srečanje med Kristusovo resnico in človeško mislijo. V našem času je treba globlje dojeti koncilski nauk glede tega vedno novega in plodnega srečanja med razodeto resnico, ki jo ohranja in prenaša Cerkev, ter med mnogoterimi oblikami človeške misli in kulture. Žal velja namreč še danes ugotovitev Pavla VI. v okrožnici Evangelij življenja, da je razhajanje med evangelijem in kulturo nedvomno drama naše dobe. Da bi našli izhod iz te razdvojenosti, ki resno prizadeva vest in ravnanje ljudi, je treba v Kristusovih učencih prebuditi tisto sposobnost vere, ki jim omogoča odkriti 'semena resnice', katera Sveti Duh razliva v naših sodobnikih. S pomočjo potrpežljivega dialoga in prikazovanja Kristusovega lika v vsem njegovem sijaju bo mogoče tudi očistiti in pustiti dozoreti to semena resnice. Pri tem naj bi sledili načelu Cerkve, ki postavlja v ospredje globoko povezanost med Bogom in človekom, in to ne samo v filozofiji in humanistični kulturi, ampak na vseh področjih znanstvenega raziskovanja in umetnosti.

zoče, naj branijo svojo svobodo. Zlo in smrt nimata zadnje besede, potrebno pa je, da vzamemo resno sporočilo Božje matere v Lurdu. Spomnil je, da je človeška svoboda ranjena zaradi greha. S tem je opozoril na versko resnico, da je devica Marija bila edini človek, ki je bila spočeta brez vsakršnega izvirnega greha. To dogmo je pred 150 leti oklical papež Pij IX. Poleg tega je papež Janez Pavel II. poudaril, da sta ta dogma in dogma o telesnem sprejemu Marije v nebesa posebej povezani med seboj. V nadaljnjih besedah je zahteval „zaščito življenja, vsega življenja od spočetja do naravnega konca. Življenje je sveto darilo in nihče ne sme postati njen gospodar.“ Hkrati je nagovoril ženske, naj v današnjem času materializma in sekularizacije zastopajo tiste vrednote, ki jih je mogoče doumeti le z 'očmi srca'.

Ob koncu maše se je sveti oče zahvalil posebej mladim, ki v Lurdu skrbijo za nego bolnih: „Po Marijinem vzoru ponosite v svet novo upanje“. Naposled je papež romarje pozdravil še v več jezikih. Med drugim je pozival, naj so po zgledu device Marije vedno odprti za delovanje božje milosti. „Moj blagoslov naj vas spremlja“, jim je dal na pot. Domačinom iz Francije se je Janez Pavel II. zahvalil za njihovo gostoljubnost, za sprejem ter za pripravo in oblikovanje praznovanj.

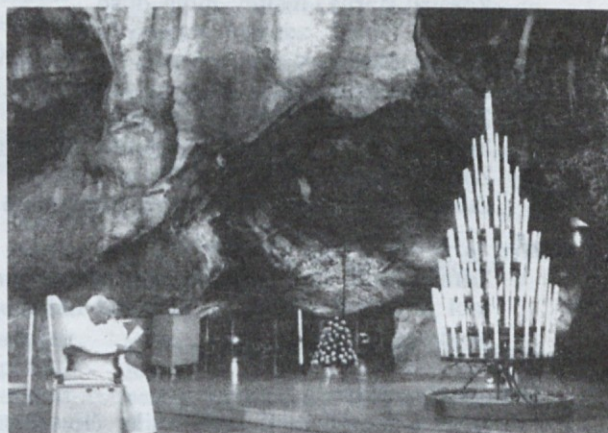
Pri svojem dvodnevnem obisku je papež večkrat usmeril svoje besede bolnim. Sam je prišel kot bolnik v Lurd, kjer je pil tudi vodo iz studenca. Vsako leto si nad milijone ljudi od tega pričakuje ozdravljenje. „Z vami imam skupaj odsek življenja, ki je zaznamovan s telesnim trpljenjem, prav tako pa ta del ni manj vreden kakor drugi.“

Iz Nedelje

Papež v Lurdu: ŽIVLJENJE JE SVETO DARILO

V soboto, 14. avgusta, in v nedeljo, 15. avgusta, na praznik vnebovzvetja Božje matere Marije, je bil papež Janez Pavel II. na obisku v Lurdu. Ta kraj šteje med največje romarske kraje na svetu.

Okoli tristo tisoč verujočih, predvsem iz Francije in sosednjih držav, se je zbralo na lurški „Prairie“, da bi s papežem molili in praznovali. V svoji pridigi je papež pozval nav-

Argentinsko-slovenski rožni venec na Sveti gori

JURE RODE

Na lanskem žegnanju v Slovenski hiši, ob prazniku zavetnice naše cerkve Marije Pomagaj, smo imeli priložnost, da smo lahko videli na roko izdelan velik lesen rožni venec, ki je sedaj na Sveti gori, v Sloveniji. Izdelal ga je slovenski rojak, Carlos Gabas, potomec primorskih Slovencev, ki so se naselili v provinci Entre Ríos okrog leta 1879.

G. Carlos César Bizaj je pravtako potomec — vnuk — prvih naseljencev v San Benito (Entre Ríos). On je poskrbel, da je ta originalni rožni venec končno priromal na Sveto goro. Frančiškanski predstojniki so z veseljem sprejeli ta dar in ga umestili v Marijino svetišče.

Sledi prevod vzklikov Mariji v čast, ki jih je Carlos Gabas vrezal v jagode tega rožnega venca.

Na križu: Oznanjuj veselo novico svetega evangelija
Spodaj pod križem: Carlos Gabas

Prvih pet jagod:

Zdrava Marija, vrata v svete skrivnosti
Zdrava Marija, razsvetljeno poznanje Božje milosti
Zdrava Marija, mladika nesmrtni Trte
Zdrava Marija, kadilnica prave molitve
Zdrava Marija, zavetje naših duš

Na svetinjici na začetku petdesetih jagod:

Mir — vera — ljubezen
Mati nas prosi: Molite sveti rožni venec
Carlos Gabas, deseti mesec leta 2002
Colonia Avellaneda, Paraná, Entre Ríos

Prva desetka:

Zdrava Marija, zaradi tebe se nebesa veselijo
skupaj z zemljo
Zdrava Marija, nesmrtni sad večnosti
Zdrava Marija, rešitev moje duše
Zdrava Marija, zdravje mojega telesa
Zdrava Marija, v tebi molimo Odrešenika
Zdrava Marija, polje, ki rodi obilje milosti
Zdrava Marija, očiščenje vesoljstva
Zdrava Marija, slavospjev popolne čistosti
Zdrava Marija, mati Jagnjeta in Pastirja
Zdrava Marija, nebeška hrana zemljanom

Med prvo in drugo desetko:

Zdrava Mati, iz tebe si je Bog privzel meso in v
tebi je postal otrok On, ki je bil naš Bog že
pred vsemi vek

Druga desetka:

Zdrava Marija, mati Dobrotnika človeštva

CARLOS GABAS: Velik lesen rožni venec. (Foto: Marko Vomberger)

Zdrava Marija, zaradi tebe se zemlja raduje z nebese
Zdrava Marija, ti nam odpiraš rajska vrata
Zdrava Marija, dostop do nebeških vrat

Zdrava Marija, ti nas rešuješ pred peklom
Zdrava Marija, nosilka Nosilca vsega sveta
Zdrava Marija, učiteljica duhovnega napredka
Zdrava Marija, zaklad neizčrpnega življenja
Zdrava Marija, nevidna moč spoznavalcev
Zdrava Marija, pogum smrtnikov pred Bogom

Med drugo in tretjo desetko:

Zdrava mati, Zdrava devica, Zdrava Marija, Knji-
ga devic, Knjiga večne luči, Zdrava, Zdrava Mati
Božja

Tretja desetka:

Zdrava Marija, po tebi smo se odeli s slavo
Zdrava Marija, znamenje Božje naklonjenosti do
smrtnikov
Zdrava Marija, ki nam pomagaš do zmage
Zdrava Marija, slavna hvalnica zvestih duhovnikov
Zdrava Marija, sveta, bolj sveta kot vsi svetniki
Zdrava Marija, prebivališče Božje Besede
Zdrava Marija, ki odvrtaš sovražnike
Zdrava Marija, upanje na večne dobrine

Zdrava Marija, skrinja pozlačena s Svetim Duhom
Zdrava Marija, temelj devištva

Med tretjo in četrto desetko:

Zdrava, sveta mati Besede, cvet porojen med
trnjem, roža brez trnov, cvetlica slavna

Četrta desetka:

Zdrava Marija, čreda duhovnih ovčic
Zdrava Marija, ki si združila, kar je bilo po gre-
hu ločeno
Zdrava Marija, nikdar molčeča usta apostolov
Zdrava Marija, ki razvezuješ vezi naših napak
Zdrava Marija, zmeda nevernikov
Zdrava Marija, vihar proti nevidnim sovražnikom
Zdrava Marija, sijaj radosti
Zdrava Marija, delilka Božjih milosti
Zdrava Marija, ki brišeš Evine solze
Zdrava Marija, ki si rodila Začetnika našega življenja

Med četrto in peto desetko:

Zdrava Mati, pod tvoje varstvo se zatekamo, sve-
ta Božja Mati, ne zavрни naših prošenj v naših
potrebah, temveč reši nas nevarnosti, slavna in
blagoslovljena Devica

Peta desetka:

Zdrava Marija, ključ Kristusovega kraljestva
Zdrava Marija, zvezda znanilka Sonca
Zdrava Marija, ki dvigaš padlega Adama
Zdrava Marija, uničevalka prekletstva
Zdrava Marija, vrata zveličanja
Zdrava Marija, brezmadežna nevesta
Zdrava Marija, prestol nebeškega Kralja
Zdrava Marija, prenoviteljica vseh stvari
Zdrava Marija, naročje Božjega učlovečenja
Zdrava Marija, slavna krona dobrih kraljev

BLAGOSLOVITEV IN USTOLIČENJE PODOBE SVETOGORSKE MARIJE V ŽUPNIJI SAN BENITO — ENTRE RÍOS

CARLOS BIZAJ(*)

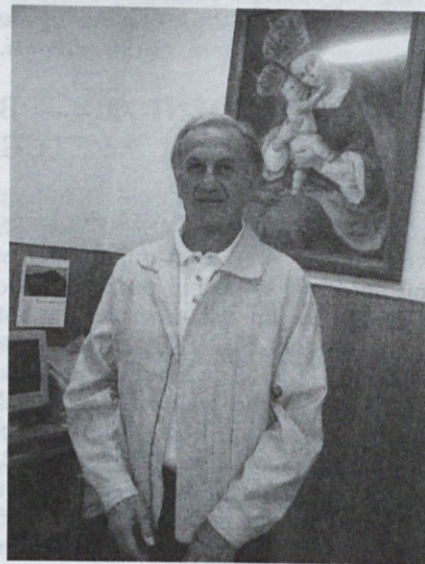
Idejo za ta verski obred so predstavili potomci prvega na selitvenega toka Slovencev v Argentino. Leta 1879 je prva skupina primorskih rojakov zapustila svoj rodni kraj in se napotila v to deželo. Pomanjkanje sredstev za preživetje ter mučno doživljanje zaposlavljanja in podjarmljenja so rojake napotili v novi svet, kjer so pričakovali priznanje človeškega dostojanstva, miru in boljše prihodnosti zase in za svoje otroke.

Različni razlogi so povzročili, da se je stik z izvorno domovino pretrgal. Po dolgih desetletjih pa so njihovi potomci hoteli obnoviti prekinjene odnose. Želeli so v nekem kraju stare domovine tudi postaviti kak spomin na svoje prednike, ki so nekoč odšli, zapustili svoje drage, svoje korenine in se nikoli več vrnili.

Prebujenje zavesti svojega izvora so sedanji potomci takratnih naseljencev doživeli ob obisku veleposlanika Republike Slovenije mag. Bojana Grobovska, ki je prišel v San Benito, da počasti spomin na rojake, ki so se naselili v tem kraju. Od tedaj naprej so si potomci prizadevali, da bi se na nek način predstavili v stari domovini. Tako se je porodila misel, da bi podarili veliki rožni venec, katerega je izdelal Carlos Gabas, kaki cerkvi na mejnem področju med Slovenci in Furlani. Ti so namreč prišli v Argentino skupaj s Slovenci in se naselili v istem kraju v provinci Entre Ríos. Msgr. dr. Jure Rode je posredoval, da se je to moglo zgoditi v baziliki na Sveti gori ob koncu leta 2003.

Pojavila se je tudi misel, da bi ustoličili podobo Svetogorske Marije v župni cerkvi v San Benito, kot izraz hvaležnosti in kot znak potrditve dokončne povezanosti narodov in cerkva izvorne in nove domovine. Tako so si zamislili sliko, ki združuje podobo Svetogorske Marije ter cerkva na Sveti gori in župnije San Benito. Slika je dobila velikost 1,20 m širine in 1,35 m višine.

Nadškof v Paraná, msgr. Mario Luis Bautista Maulión, je 16. avgusta 2004 blagoslovil in ustoličil omenjeno sveto podobo. Slavja so se udeležile vidne osebnosti, predstavniki raznih izseljenskih skupnosti, otroci krajevnih šol z zastavami, verniki iz Paraná in San Benito,

CARLOS BIZAJ na obisku v Slovenski hiši.
(Foto: Stane Snoj)

fantje in dekleta iz slovenskega društva Triglav - Entre Ríos v slovenskih narodnih nošah in slovensko zastavo. Prisotnih je bilo okoli 300 oseb. Ob koncu obreda so prireditelji razdelili med navzoče spominske podobice in letak, ki je opisal zgodovino prikazovanj Svetogorske Marije ter bazilike na Sveti gori. (Glej sliko na 3. strani platnic.)

(*) Raziskovalec in zgodovinar naseljevanja Slovencev v provinci Entre Ríos ter predsednik slovenskega društva Triglav — Entre Ríos.

BIRMA JE DAR SVETEGA DUHA

Prevedel in priredil JURE RODE

Jezusa imenujemo **Mesija** ali **Kristus**, kar pomeni **Maziljen po Božjem Duhu**, **Odrešenik**. Jezus, poln Božjega Duha, ni pustil svojih samih in nezavaro-
rovanih, ampak jim je obljubil, da bo izlil Svetega Duha v srca vseh, ki bodo vanj verovali: „Govorim vam resnico: za vas je bolje, da grem;

kajti če ne grem, Tolažnik ne bo prišel k vam; če pa odidem, vam ga bom poslal“ (Jn 16,7). „Prejeli boste moč, ko bo Sveti Duh prišel nad vas“ (Apd 1,8). Rekel jim je še: „Jaz bom vedno z vami, do konca sveta“.

JEZUS IZPOLNI OBLJUBO, DA NAM BO POSLAL SVETEGA DUHA

Knjiga Apostolskih del v simbolih opisuje, da je na prve **BINKOŠTI** (= PENTECOSTES, to je, 50 dni po veliki noči) Sveti Duh popolnoma, v korenini, spremenil apostole, ki so bili potrti in malodušni zaradi smrti Učenika in jim dal novo vero v Vstalega.

V podobi **SILNEGA VETRA** prejmejo istega Duha življenja, ki je bil prisoten že pri stvarjenju sveta: „Duh Božji je vel nad vodami“ (1 Mz 1,2). In pri stvarjenju prvega človeka je Bog „dahnil življenjski dih in tako je človek postal živa duša“ (1 Mz 2,7). Na Binkošti pa je **močan veter** (dih): Jezusov Duh, ki da življenje v izobilju, jim da moč in korajžo, srčnost.

Kakor je Mojzes zaznal Božjo navzočnost v gorečem grmu, tako nam simbol **OGNJA** pri birmi osvetljuje resnico, da nam je Bog blizu po svojem Duhu, ki očiščuje našo notranjost tako, kakor ogenj očisti zlato v topilnici. Sveti Duh je luč, ki nas notranje **razsvetljuje** in je kot **toplina družinskega ognjišča**, ustvarja harmonijo, sporazumevanje, prijetno sožitje.

Simbol **JEZIKOV** nas spominja na svetopisemsko zgodbo o gradnji **babelskega stolpa** (1 Mz 11). Tisti, ki so bili en narod in so govorili en jezik, so zgubili edinost zaradi praznega napuha, da hočejo zgraditi svet brez Boga. „Zmešali so se jim jeziki“ in „Gospod jih je razkropil po vsej zemlji“. V Novi zavezi **Sveti Duh znova združuje ljudi**, raztresene med vsemi narodi, v eno samo **Božjo družino**: v katoliški Cerkvi. Uči jih, da morejo znova govoriti **en in skupni jezik**, ki ga **razumejo vsi ljudje in jih vse druži med seboj**: jezik **krščanske ljubezni**.

Sveti Duh je spreobrnil apostole, ki so se prej zaprli iz strahu, v pogumne može. Šli so ven, na ulice, med

ljudi in kričali v svet Božjo Resnico. „Bili so polni Svetega Duha“.

PO BIRMI POSTANEMO PRIČEVALCI ZA VERO

♦ **Božji Duh vlije Novo Življenje.** „Če je torej v Kristusu, je nova stvaritev. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo“ (2 Kor 5,17).

Jezus nam je obljubil, da nas bo Duh **uvedel v vso resnico**.

V teoriji, v besedi izpovedujemo, da bo Duh „prenovil obličje zemlje“. Toda v praksi, ali ne zupamo morda bolj v stari svet, v to, na kar smo navajeni, kjer se počutimo bolj udobno in bolj sigurne, češ: „doslej je bilo vedno tako, zakaj bi kaj spreminjali?“ Zakaj se toliko kristjanov „ne zmiga“, zakaj so pasivni? To, kar je bolj „komodno“ nasprotuje delovanju Duha, ki nas hoče spreobrniti „v nove ljudi“, kakor apostole. Kdor obstane vedno pri starem, kdor se nikdar ne spreobrne na boljše, se zakoplje in udara vedno bolj v svoje lastne, že stokrat prehojene stopinje. Pravilo ali kar zakon „duhovnih“ ljudi (= polnih Svetega Duha) pa je: „vedno-več“, „vedno-boljše“, težiti za tem, „kar je pred nami“ in „nad nami“.

TEREZIJA AVILSKA,

cerkvena učiteljica * 1515 — 1582

15. oktober

„**U**kazali so mi, naj ob vsej svobodi, ki so mi jo dali, opišem molitvene načine in milosti, ki mi jih je podelil Gospod; rajši bi bila, da so mi naročili, naj jasno in nadrobno opišem svoje hude grehe in svoje slabo življenje.“ Tako se začinja znamenita avtobiografija sv. Terezije Velike ali Avilske, ena najbolj branih knjig duhovne vsebine, katero smo leta 1974 dobili v slovenskem prevodu. Poleg avtobiografije je Terezija Avilska napisala še vrsto drugih del, s katerimi je bila številnim kristjanom učiteljica notranjega življenja. Zato jo je papež Pavel VI. leta 1970 razglasil za cerkveno učiteljico. Bila je prva žena, ki je dosegla to čast.

V prvem delu svojega življenja Terezija pripoveduje o svoji mladosti in o prvih letih svojega redovnega življenja. Rodila se je 28. marca 1515 v Avili v Španiji, zato se po rojstnem mestu imenuje Avilska. Oče je bil dvakrat poročen: v prvem zakonu je imel tri otroke, v drugem pa devet. Terezija je bila tretja iz drugega zakona. Njena mati se je poročila komaj štirinajstletna. Bila je lepa pa tudi „polna čednos-

ti“. Oba starša sta rada molila in tudi otroke navajala k molitvi. Terezija „je bila očetova ljubljena in ne brez razloga“, pravi sama. Spominja se, kako pobožna je bila v teh letih: „Da bi zmolila vse svoje ustne molitve, sem se zatekala v samoto. Rada sem molila zlasti rožni venec, do katerega je mati čutila posebno ljubezen.“

Ko ji je bilo nekaj več kot trinajst let, ji je umrla mati. „Komaj sem se zavedala, kaj sem z njo izgubila, že sem vsa žalostna stopila pred podobo naše ljube Gospe in jo med solzami prosila, naj mi bo poslej mati.“ Ko je odraščala v dekle, se je „začela lepo oblačiti in se z negovano zunanostjo predajati spogledljivosti“, vendar ni imela slabih namenov. V hišo je zahajala sorodnica njenih let, ki je nanjo slabo vplivala. „Če bi smela staršem kaj svetovati“, piše Terezija, „bi jim rekla, naj pazijo, s kom se otroci v tej dobi družijo.“ S šestnajstimi leti jo je oče poslal v samostan, v katerem so se vzgajala dekleta iz plemiških in premožnih družin. Sprva se je tam počutila utesnjeno, kasneje pa je bila „srečnejša kot doma pri očetu“. Ob neki vzorni

BERNINI: Sveta Terezija v ekstazi. 1646-52

redovnici je začutila v sebi redovni poklic. Oče ji ni pustil iti v samostan, zato je kar pobegnila od doma in kasneje ji je oče ta korak odpustil. Kmalu po prihodu v samostan so jo začele mučiti razne bolezni.

♦ Za kristjana je Sveti Duh **luč**, ki mu pomaga odkrivati Resnico, spoznavati znamenja časa, zaznavati to, kar Bog — **danes** — pričakuje od Cerkev, od mene, od nas. Po krstu in birni „razsvetljeni“ kristjan, se mora spremeniti v luč za druge ljudi. „Vi ste luč sveta“. Ne bodimo pregorele žarnice, ugasle svetilke, ugasnjene in brez stika, brez povezave z našim Virom energije!

Jezus pravi: „Brez mene ne morete ničesar storiti“. Žerjavica, odstranjena od ognja, hitro ugasne. Zato nam pravi: „Kdor ostane v meni, bo obrodil veliko sadu.“

♦ Sveti Duh nam da **moč**, da živimo kot **PRIČE ZA KRISTUSA, KOT KRISTUSOVE PRIČE**. Ni lahko vedno in povsod braniti in širiti Kristusovo sporočilo.

Kristjan je **PREROK**, ki oznanja Božji načrt in **obso-**

ja vse, kar je proti temu, da bi bil svet bolj človeški, bolj po Božjem načrtu. Biti **ZNAMENJE NASPROTOVANJA** ob Kristusu, za Kristusa in s Kristusom z oznanjevanjem Resnice in s pobijanjem zmot, more pripeljati **pričevalca, preroka** mučeništva, ga spremeniti v **MUČENCA** za vero, za Kristusa — v **moči Svetega Duha, ki ga je prejel PRI BIRMI!**

Po Mariji, Kraljici apostolov in Materi Cerkev, prosimo za letošnje birmance in birmanke, za njihove starše in botre ter za vse nas, da bi nas letošnji prihod Svetega Duha med nas znova spremenil v nove ljudi, zveste pričevalce za našo vero, brez strahu pred okoljem in pred vsem, kar čutimo, da nasprotuje naši pravilno vzgojeni vesti. Priporočimo sebe in birmance našim pričevalcem-mučencem, ki so v moči svojega krsta, Evharistije in birne žrtvovali svoje življenje iz ljubezni do Boga in iz ljubezni do prave sreče vsega slovenskega naroda.

Več let je bila od bolečin vsa zvita in napol hroma.

Molitev, v kateri je nenehno napredovala, ji je pomagala, da je ne le vdano prenašala vse trpljenje, temveč je obrodila tudi druge sadove. „O nikomer nisem govorila niti najmanj slabo, mnogokrat sem obiranje ljudi celo preprečila. Globoko sem si bila vtisnila v dušo načelo, da nočem o nikomer zvedeti niti reči, česar ne bi želela, da reko o meni.“ S svojim redovnim življenjem ni bila zadovoljna, prav tako jo je motila prevelika posvetnost v strogem karmeličanskem redu. Najprej je prenovila sama sebe, potem pa se je čutila poklicano, da v skladu s svojimi spoznanji začne prenavljati red, ki mu je pripadala. Redovnice in redovniki pravega duha so njeno delo z veseljem pozdravili, mnogi pa so ji nagajali, vendar Terezija ni odnehala. Potovala je od samostana do samostana. Na eni teh poti je v kraju Alba de Tormes v noči od 4. na 5. oktober 1582 umrla, stara 67 let. Naslednji dan je bil uveden gregorijanski koledar, zato je za 4. oktobrom takoj prišel 15. oktober in od leta 1622, ko je bila razglašena za svetnico, obhajamo njen god na današnji dan.

Danes godujejo naše številne Terezije, Rezke in Zinke.

SILVESTER ČUK

KATARINA LABOURE,

redovnica * 1806—1876

28. november

V srcu Pariza je glavna ali materna hiša redovnic usmiljenih sester sv. Vincencija Paveškega, ki so pri nas znane pod imenom usmiljenke. Srce te hiše je kapela čudodelne svetinje, prostorna kot srednje velika cerkev. V njej se vsako leto zvrsti skoraj toliko romarjev kot v Lurdu. V tem svetem

prostoru je današnja godovnjakinja sv. Katarina Labouré doživela več skrivnostnih srečanj z božjo Materjo Marijo. Pri drugem prikazanju, 27. novembra leta 1830, se je okoli nebeške Gospe prikazal napis: „**O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo!**“ Redovnici je Marija naročila, naj da izdelati svetinjice s podobo in z napisom, ki ju je bila videla. Ta datum pomeni rojstni dan „čudodelne svetinje“. Na eni strani je lik Marije z zgoraj navedenim napisom, na drugi pa je črka M, nad njo križ, pod njo pa dve srci: eno obdano s trnjevo krono (Jesusovo), drugo prebodeno z mečem (Marijino). Čudodelna se ta svetinja imenuje po uresnitvi Marijine obljube: „**Vsi, ki jo bodo nosili (z vero in zaupanjem), bodo deležni velikih milosti.**“

Preprosta redovnica Katarina Labouré, ki jo je Brezmadežna izbrala za svojo glasnico, se je rodila 2. maja 1806 kot deveta od enajstih otrok pobožnih kmečkih staršev v francoski pokrajini Burgundiji. Ko ji je bilo devet let, ji je umrla mama in Katarina je nekaj časa zelo uspešno gospodinjila veliki družini. Njeno življenje je bilo delo in molitev, prosti čas pa je prebila v cerkvi. Oče jo je odločno zavračal, da bi šla v samostan usmiljenk za svojo najstarejšo sestro. Pri 24 letih ji je le uspelo priti v samostan v Parizu. Kot novinka je imela pogosta videnja Odrešenika v najsvetejšem zakramentu. Ob teh videnjih si je

zaželela, da bi videla tudi božjo Mater Marijo. To se je zgodilo 19. julija 1830. „To je bil najsrečnejši trenutek mojega življenja.“ Marija ji je dejala, da ji bo Bog zaupal neko poslanstvo. 27. novembra 1830 je med premišljevanjem redovne družine Katarina videla božjo Mater, stoječo na polkrogli, pod nogami se ji je zvijala pohojena kača, njene povešene roke, izžarevajoče valove svetlobe, so se polne usmiljenja sklonile k zemlji. Zaslišala je Marijin ukaz, naj da izdelati svetinjice s to podobo in z napisom „O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki se k tebi zatekamo.“ Ko se je njen spovednik o tem naročilu pogovarjal s pariškim nadškofom, ta ni imel nobenih pomislekov. Prvih 2000 svetinjic je bilo poslanih 30. junija 1832. Eno je vzel pariški nadškof s sabo, ko je šel na obisk k nekemu umirajočemu odpadlemu duhovniku. Ta ga je najprej zavrnil, potem pa poklical nazaj, ves spremenjen. Ta čudež spreobrnjenja je bil pariškemu nadškofu potrditiv za pristnost Marijinih prikazanj Katarini Labouré. Čudodelna svetinjica je v srcih katoličanov utrdila vero v skrivnost Marijinega brezmadežnega spočetja in z veseljem so pozdravili versko resnico o tem, ki jo je leta 1854 razglasil papež Pij IX. Nov razmah so dobile Marijine družbe, občestva kristjanov, ki hočejo živeti po zgledu Jezusove matere Marije.

Katarina Labouré je od svojega noviciata do smrti 46 let živela in delala kot usmiljenka v nekem pariškem domu za stare. Z vso ljubeznijo je opravljala dela usmiljenja. Umrla je 31. decembra leta 1876. Njeno nestrohnjeno telo počiva v kapeli matere hiše v Parizu. Za blaženo je bila razglašena leta 1933, za svetnico pa leta 1947.

SILVESTER ČUK

VSI SVETI

1. november

Cerkev se je sprva spominjala z javnim češčenjem samo mučencev. Kasneje so se jim pridružili svetniki, ki niso bili mučenci. Število mučencev je zlasti v Dioklecijanovi dobi tako naraslo, da ni mogel imeti vsak svojega godovnega dne. Zato se je Cerkev odločila za poseben spominski dan, ko naj bi se spominjali vseh mučencev skupaj, tako da ne bi noben ostal brez češčenja. Tak dan je bil do začetka 7. stoletja naprej v Rimu 13. maj, dan posvečenja starega rimskega Panteona v Cerkev Deviče Marije in vseh mučencev. Dobrih 100 let kasneje je Gregor III. posvetil v baziliki sv. Petra poseben Oratorij (molilnico), med drugim vsem pokojnim mučencem, spoznavalcem in popolnim pravičnikom. S tem je bil praznik vseh svetih že nakazan. Za 13. maj so prihajale v Rim množice romarjev. Izkazalo pa se je, da v tem času primanjkuje v Rimu živeža, tako za domačine kot za romarje, zato je prestavil Gregor IV. praznik na 1. november.

SPOMIN VSEH VERNIH RAJNIH

2. november

Rimski martirologij ali koledar, v katerem so zaznamovali sprva obletnice svetih mučencev, kasneje pa tudi drugih od Cerkve razglašanih svetnikov, naznanja spomin vseh vernih rajnih s temi jednatimi besedami: „Danes je slovesni spomin vseh umrlih vernikov. Pravkar se je Cerkev kot

skupno nežna čuteča mati potrudila, da bi poveljevala s primernimi slavospevi vse svoje otroke v nebeškem veselju. Zdaj pa bi v svoji materinski skrbi vsem svojim otrokom, ki trpijo v kraju očiščevanja, s svojo mogočno priprošnjo pri Kristusu, svojem Gospodu in Ženinu, rada pomagala, da bi čim prej mogoče bili sprejeti v občestvo nebeščanov.“

Pri nas se je za današnji spominski dan vseh rajnih udomačilo ime „verne duše“ in verni ljudje prosimo za svoje pokojne, ki so morda še v kraju očiščevanja in zorenja za nebesa. Temu kraju ali pravzaprav stanju pravimo vice. To stanje nastopi takoj po smrti za tiste duše, ki imajo v sebi božje življenje posvečujoče milosti, pa še niso zadostile za grehe, ki so jih v življenju storile, ali pa jih teži krivda malih grehov. Kako dolgo traja očiščevanje v vicah pri posameznih dušah, tega ne moremo vedeti. Same si te duše ne morejo pomagati; čas zasluženja je bil zanje končan s trenutkom smrti. Pač pa jim moremo pomagati mi, ki spadamo še k „potujoči Cerkvi“. S svojo priprošnjo jim morejo pomagati tudi zveličani v nebesih. Temelj za to je tisto nadnaravno dejstvo, ki ga izraža člen apostolske vere: „Verujem v občestvo svetnikov.“

Novi Katekizem katoliške Cerkve pravi: „Cerkev je že od prvih časov dalje častila spomin svojih rajnih ter darovala priprošnje v njihovo korist, predvsem euharistično daritev, da bi potem, ko so bili očiščeni, mogli dospeti do blažene-ga gledanja Boga. Cerkev priporoča tudi miloščino, odpustke in spokorna dela v korist rajnim.“ Glede odpustkov isti Katekizem uči: „Odpustek je odpuščanje časne kazni pred Bogom za tiste grehe, katerih krivda je že odpuščena. Prejme ga kristjan, ki je pravilno pripravljen pod določeni pogoji ob pomoči Cerkve, katera v službi odrešenja z oblastjo razdeljuje in naklanja zaklad zadostitev Kristusa in svetnikov. Od-

pustek je delen ali popoln v tem smislu, da nas delno ali popolnoma reši časnih kazni, ki jih dolgujemo za grehe. Odpustke moremo naklanjati ali živim ali rajnim.“ V prvih osmih dneh novembra Cerkev za obisk pokopališča in molitev za rajne naklanja popolni odpustek. Prav tako dobi odpustek v vseh cerkvah in javnih kapelah na dan 1. in 2. novembra, ali prejšnjo ali naslednjo nedeljo, kdor moli vsaj očenaš in vero in je bil pri spovedi in obhajilu ter moli po namenu svetega očeta.

Spominu vernih rajnih je posvečen že popoldan praznika Vseh svetih. Tako je bilo že od začetka današnjega „spomina vseh vernih rajnih“, ki sega skoraj tisoč let nazaj. Spomin ima svoj izvor v odredbi sv. Odila, opata v Clunyju, ki je leta 998 ukazal vsem sebi podrejenim samostanom, naj 1. novembra popoldne po vseh cerkvah zvoni mrtvim v spomin, menihi naj molijo večernice za mrtve, drugi dan pa naj za mrtve opravijo slovesen oficij (molitveno bogoslužje) in darujejo zanje sveto mašo ter delijo miloščino. Lepa, ganljiva navada se je hitro razširila in v naslednjih stoletjih se je udomačila povsod po Evropi. Sredi stisk prve svetovne vojne je papež Benedikt XV. leta 1915 dovolil, da vsak duhovnik daruje na ta dan tri svete maše za rajne. Vernih duš dan se je priljubil tudi slovenskemu vernemu človeku in z njim so povezani nekateri lepi ljudski običaji.

SILVESTER ČUK

Nameni Apostolata molitve

ZA OKTOBER

SPLOŠNI:

Da bi bili kristjani, trdni v svoji veri, pripravljani za dialog s tistimi, ki pripadajo drugim verstvom.

Zivimo v svetu hitrih komunikacij, velike mobilnosti in medsebojne povezanosti. Zaradi preseljevanja, potovanja, družbenih stikov in tudi osebne odločitve srečujemo pripadnike različnih veroizpovedi. Zato je nujno, da kristjani spoznavamo prepričanje, vrednote in izročilo drugih verstev in smo obenem pripravljani na primeren način pričati za velik dar svoje vere. Za marsikaterega kristjana je to področje še vedno sporno ali problematično. Boji se, da bi dialog oslabil njegovo krščansko identiteto. Drugi vatikanski koncil je pripravil pot medverskemu dialogu s tem, da je druga verstva pozitivno ovrednotil. Koncil je govoril o „žarku resnice, ki razsvetljuje vse človeštvo“ (Nostra aetate, 2), o „semenih modrosti in bogastvu, ki ga je dobri Bog raztresel med narode sveta“.

Danes papež Janez Pavel II. izrecno govori o dejavni prisotnosti Svetega Duha v življenju pripadnikov drugih verstev. S tem ni rečeno, da je vse sad Duha, kajti greh deluje v svetu in v drugih verah obstajajo tudi elementi, ki so nezdružljivi s krščanstvom. Dialog zahteva veliko odprtost in uravnoveženost v tem, da nismo niti naivno zaupljivi niti pretirano kritični. Čeprav kristjani verjamemo v polnost razodetja v Jezusu Kristusu, pa se obenem zavedamo, da sta naše razumevanje razodetega in naša osebna verska praksa potrebni neprestanega očiščevanja. Medtem ko priznavamo polnost resnice v Jezusu, prav tako ne smemo pozabiti, da se je Bog na neki način razodel tudi pripadnikom drugih verstev. Ob tem, da ohranjamo svojo krščansko identiteto nedotaknjeno, moramo biti pripravljani sprejeti od drugih

tisto, kar predstavlja pozitivne vrednote drugih religij. Resničen dialog bo tako poglobil našo vero in še jasneje bomo začutili dejavno prisotnost Jezusa Kristusa onkraj vidnih meja Cerkve.

MISLJONSKI:

Da bi se povečala navzočnost katoličanov v življenju in sredstvih obveščanja latinškoameriške celine.

Za uspešnost nove evangelizacije je bistveno globoko razumevanje kulture našega časa; v tej kulturi pa so zelo vplivna sredstva javnega obveščanja. Zato je nujno poznati in uporabljati ta sredstva, starejša in novejša. Treba se je seznaniti z njihovim jezikom, naravo in posebnostmi. Če sredstva obveščanja pravilno uporabljamo, smo na pravi poti k pristni inkulturaciji evangelija. Javna občila tudi pomagajo oblikovati kulturo in duševnost sodobnega človeka. Zato je treba posvetiti posebno pastoralno dejavnost vsem, ki delajo v medijih.

Da se doseže prisotnost evangelija v javnih občilih, je po priporočilu sinodalnih očetov treba:

- usposabljanje pastoralne delavce za to nalogo;
- odpirati visoko kvalitetna medijska središča, skrbno in učinkovito uporabljati satelite in drugo novo tehnologijo;
- poučevati vernike, naj bodo „kritični“ pri uporabi občil;
- združiti napore, da bi pridobili nove oddajnike, TV in radijsko mrežo, usklajevati že delujoče;
- doseči visok nivo katoliških publikacij;
- spodbujati poslovne ljudi, da ekonomsko podpirajo tista kakovostna občila, ki pospešujejo človeške in krščanske vrednote.

Naštete naloge pa je mogoče izpolniti le z medameriškim sodelovanjem na področju sredstev javnega obveščanja. Tako sodelovanje bi

prineslo več medsebojnega poznavanja in bi pospeševalo usklajevanje projektov, ki se trenutno izvajajo. Posamezne Cerkve tega ne zmorejo.

V post-sinodalni apostolski vzpodbudi „Cerkev v Ameriki“ z dne 22. januarja 1999 je sveti oče Janez Pavel II. naslovil to besede ameriški Cerkev; veljajo pa tudi Cerkvam na vseh drugih celinah.

N.G.

SLOVENSKI:

Da bi bila naša župnijska občestva prepoznavna po pričevanju, oznanjevanju, slavljenju in služenju.

Namen je povzet iz Sklepnega dokumenta plenarnega zбора Cerkve na Slovenskem pogl. 4. Pred vnebohodom je Jezus naročil apostolom, naj bodo njegove priče (Apd 1,8). To naročilo velja tudi danes nam. Iz načina našega življenja naj bo vsakomur vidno, da smo si Kristusa izbrali za pot, resnico in življenje.

Oznanjevanje je naša druga naloga: „Pojdite in naredite vse narode moje učence“ (Mt 28,19). Nekateri so si oznanjevanje izbrali za svoj

poklic, vsem pa velja Jezusovo naročilo, naj tako sveti naša luč pred ljudmi, da bodo videli naša dobra dela in slavili Očeta, ki je v nebesih (prim. Mt 5,16).

O prvih kristjanih poročajo Apostolska dela, da so slavili in poveljevali Boga (2,47; 4,21; 11,18). Vsakdo od nas je poklican, naj slavi Boga kot posameznik, skupaj pa ga slavimo pri bogoslužju. Več nas je zbranih in večje je sodelovanje, večja je tudi Božja slava.

O vernikih v Jeruzalemu je pisano, da „nihče med njimi ni trpel pomanjkanja“ (Apd 4,34). Mi bi danes rekli, da so imeli izvrstno organiziran karitas. Ni pa šlo le za zunanjo organiziranost, ampak za ljubezen do bližnjega, ki je izvirala iz srca.

ZA NOVEMBER

SPLOŠNI:

Da bi se vsak kristjan, moški in ženska, zavedal svoje poklicanosti v Cerkev in velikodušno odgovoril na božji klic ter v svojem življenjskem okolju hodil po poti, ki vodi k svetosti.

Vsak krščen človek je na svojem posebnem mestu znotraj Cerkve poklican, da v življenju sledi Kristusu, učlovečenemu Bogu; poklican je, da postane popoln, kakor je popoln naš nebeški Oče. Božja popolnost pa je predvsem v popolnosti ljubezni. V tem je torej poslanstvo kristjana: da v svojem življenju uresničuje v prvi vrsti ljubezen do Boga in v povezanosti z njim ljubezen do bližnjega. Gre za to, da daje, da daje sebe, kajti „večja sreča je dajati kakor prejemanje“ (Apd 20,35). Ljubezen je poklicanost, ker predstavlja kristjanov odgovor na Božji klic, ki je vtisnjen v samo človeško naravo in je nedvoumno izražen v razodeti Božji besedi.

V tem klicu po ljubezni lahko človek najde svojo pot do sreče,

lahko pa povabilo odkloni. Vemo, da je na svetu veliko sovraštva v raznih oblikah ter veliko odkritega zavračanja Boga in sočloveka. Celo nas same kdaj preplavi občutek ravnodušnosti in mlačnosti, ko hočemo graditi srečo na svoj način, mimo Boga, in delamo stvari, ki jih nočemo. Poklicanost k ljubezni je mogoče živeti samo iz milosti. Združiti se morata milost in svoboda, molitev in velikodušnost. Svobodna Božja pobuda zahteva svoboden človekov odgovor. Vse je odvisno od Boga, ker brez njega ne moremo doseči cilja, obenem pa je vse odvisno od nas, ker Bog ne deluje brez našega svobodnega pristanaka ali proti njemu.

Pot k svetosti od nas zahteva, da zavestno in popolnoma posvetimo svoje življenje Božji slavi in službi bližnjemu tako kot Jezus, ki je za nas vzor svetosti. Svetost je izbira, ki vključuje odpoved sebi in nas usposablja, da hodimo po Jezusovih stopinjah, si privzamemo njegovo podobo in smo kot on pokorni Očetovi volji v vseh stvareh.

MISLJONSKI:

Da misijonski delavci ne bi pozabili, da sta osebna svetost in globoka povezanost s Kristusom pogoj za uspešno evangelizacijo.

Srce krščanske blagovesti je oznanjevanje velikonočne skrivnosti Kristusa, trpečega in vstalega. Ko preišljujemo trpeči Kristusov obraz v smrtnem boju, se soočamo s skrivnostjo križa; v njej nam je Bog razodel svojo ljubezen. Križ je ključ, ki nam pomaga vstopiti v „modrost, ki ni od tega sveta, tudi ne od poglavarjev tega sveta... Božjo modrost, skrivnostno in skrito“ (1Kor 2,6-7). Križ nas uvede v polnost krščanskega življenja in v popolno ljubezen, ker odkriva željo Boga, da bi s človekom delil svoje življenje, ljubezen in svetost. V luči te skrivnosti se Cerkev - spominjajoč se Gospodovih besed: „Bodite popolni, kakor je popoln vaš nebeški Oče“ (Mt 5,48) - zaveda, da bi bilo njeno oznanjevanje nesmiselno, če ne bi vodilo k polnosti krščanskega življenja. Pogled na križ nas uči poniž-

nosti, odpuščanja, miru in sožitja. K temu opominja sv. Pavel Efežane (Ef 4, 1-3) in Kološane (Kol 3, 12-15).

Jezusov krik na križu (Mt 27,46) ni stiska obupanega človeka; je molitev Sina, ki daruje svoje življenje Očetu za odrešenje vsega sveta. Na križu nam Jezus daje zgled, kako naj odpuščamo. Na sovraštvo pregnjalcev, ki so ga pribili na križ, se odzove z molitvijo zanje. Ne le, da jim odpusti, še naprej jih ljubi, jim želi dobro in posreduje zanje. To je za vsakogar začetek nove pravičnosti v Božjem kraljestvu.

Vstali Kristus naklanja mir svojim učencem. Cerkev, zvesta Gospodovi zapovedi, oznanja in razširja mir. Po evangelizaciji verniki pomagajo ljudem spoznati resnico, da smo vsi ljudje bratje in sestre; vsi smo romarji na tej zemlji in - čeprav po različnih poteh - potujemo k naši domovini, ki jo Gospod vedno znova prikazuje po načinih, znanih le njemu.

Glavno sredstvo misijona je odkrit dialog, ki ne izvira iz taktičnih razlogov ali zasebnih interesov in ni sam sebi namen. Pravi dialog je osnovan na spoštovanju in razumevanju, navaja načela, v katera verujemo, in razlaga z ljubeznijo najgloblje skrivnosti vere: veselje, upanje in smisel življenja. Tak dialog je nujen za pravega pričevalca Božje ljubezni. Tesno je povezan s pripravljenostjo za odpuščanje; le-to namreč odpre srce, celi rane greha, raz-

cepljenost in ustvarja pravo občestvo.

Janez Pavel II., „Poslаницa za misijonsko nedeljo“,
19. maja 2002.
N. G.

SLOVENSKI:

Da bi nam Bog dal sposobnih in poštenih ljudi, ki nas bodo zastopali v javnosti.

Zivimo v državi, ki jo vodi: njen predsednik, vlada skupaj s svojim predsednikom, skupščina skupaj s svojim predsednikom, in drugi višji in nižji državni organi. Država je sestavljena iz občin, te pa vodijo župani s svojimi svetovalci. Vsi ti so odgovorni za splošna dogajanja v našem javnem in družbenem življenju. Skrbeti morajo za skupno dobro, za spoštovanje dostojanstva vsakega izmed nas, za svobodno uporabo vseh z ustavo zajamčenih pravic posameznika in različnih skupnosti civilne družbe (tudi verskih).

V demokratično urejeni državi, kot je naša, večina vodilnih ljudi doseže omenjene službe in položaje po volji ljudstva, ki to voljo izrazi na volitvah. Volitve pa niso obvarovane zmote; bodisi da ljudje predstavnika, ki ga volijo, premalo poznajo, bodisi da jih zavede z obljubami, ki jih nima namena izpolniti. Možno je tudi, da se za najvišja in odgovorna mesta ne najde dovolj sposobnih in poštenih ljudi, pa se moramo zadovoljiti s povprečnimi. •

PROŠNJA Slovenskim domovom

Odbornikom se uredništvo Duhovnega življenja priporoča za FOTOGRAFIJE PRIREDITEV IN ŽIVLJENJA V NAŠIH DOMOVH.

MORJE

MICHEL QUOIST — Prevedla METKA MIZERIT

Zivljenje, ki vzbuja pozornost, ni vedno najuspešnejše. Nikoli ne bo uspešen ošabnež, ki je nezmožen upogniti zapreke, ampak tolče z glavo ob nje.

Nasprotno pa ljudje, ki so ponižni - po božji sodbi - in uživajo njegovo milost, so svetilke drugim; ti so uspešni.

Ljubezen je potrpežljiva, dobrotljiva, ni nevoščljiva, ljubezen se ne ponaša, se ne napihuje, ni brezobzirna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega. Ne veseli se krivice, veseli pa se resnice. Vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenese. (1 Kor 13,4-7)

Gospod, videl sem morje, temno in besno, je napadalo skale. Valovi so se valili od daleč, se ponosno dvigali, poskakovali, prehitevali drug drugega, da bi prišli naprej in prvi napadli. Ko se je bela pena umikala od nepremičnih čeri, so valovi zopet v diru prihajali, da bi znova udarjali.

Drugi dan sem videl mirno morje. Komaj vidni valovi so prihajali od daleč v lahnem vetru, tihi, kot da ne bi hoteli vzbujati pozornosti; modro so si podajali roke in neslišno drseli.

Legli so ob pesek, da so dosegli obalo s konci svojih lepih, penastih prstov.

Sonce jih je nežno božalo in hvaležni so odsevali njegove žarke v svetlobi gladine.

Gospod, odvrni me od udarcev, ki

utrujajo in ranijo sovražnika, ne da bi predrli njegovo skorjo. Odvrni od mene kričečo jezo, ki me izčrpava.

Ne dovoli, da bi vse življenje hotel prehiteti druge, da bi pohodil tiste, ki so pred mano.

Izbriši iz mojega mrkega obraza temo viharjih zmag.

Gospod, podeli mi milost, da polagoma napolnim svoje dni, kot morje, ki mirno pokrije obalo. Naredi me ponižnega kot vode, ki tihe in sladke napredujejo, ne da bi to opazili.

Nakloni mi modrost, da bom znal čakati svoje brate in prilagoditi svoj korak njihovemu, da se bomo skupaj vzpenjali na goro. Daj mi zmagoslavno vztrajnost valov,

naj bo vsako moje nazadovanje priložnost zaboljšanje.

Nakloni mojemu obrazu jasnost čistih voda,

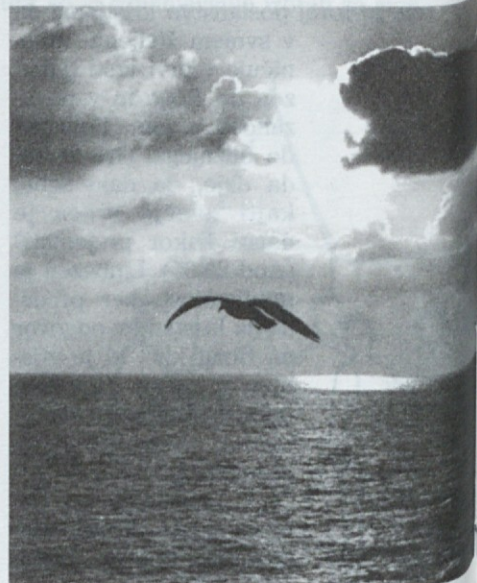
moji duši belino morske pene.

Razsvetli moje življenje, kakor žarki tvojega sonca,

ki prepevajo na vodni gladini.

Vendar Gospod, naj ne hranim zase Tvoje luči, naj se vsi tisti, ki

se mi približajo, vrnejo domov z željo, da bi se za večno potopili v Tvojo milost.

POGLED

Moč pogleda je v tem, ker v očeh vidimo dušo. Kadar Bog prebiva v duši. Človekov pogled lahko podari Boga drugim.

Ko se je odpravljaj na pot, je nekdo pritekel, pred njim pokleknil in ga vprašal: „Dobri učitelj, kaj naj storim, da dosežem večno življenje?“ Jezus mu je odvrnil: „Zapovedi poznaš: Ne ubijaj...“ Odgovoril mu je: „Učitelj, vse to spolnujem že od mladosti.“ Jezus se je ozrl vanj, ga vzljubil in mu rekel: „Eno ti manjka: Pojdi, prodaj vse, kar imaš..., potem pridi in hodi za menoj.“ (Mr 10, 17-21)

Ko ga je opazila neka dekla, da sedi pri ognju, ga je premerila z očmi in rekla: „Tudi ta je bil z njim.“ Tajil je in rekel: „Ne poznam ga, žena.“ In še tisti hip, ko je še govoril, je petelin zapel. Tedaj se je Gospod obrnil in se ozrl na Petra in Peter se je spomnil Gospodove besede... Šel je ven in se bridko zjokal. (Lk. 22, 56-57. 60-62)

Ko je prišel bliže in zagledal mesito, se je zjokal nad njim. Rekel je: „O da bi tudi ti danes spoznalo, kaj ti prinaša mir, tako pa je ostalo prikrito tvojim očem.“ (Lk 19, 41-42)

Andrej je našel svojega brata Simona. Privedel ga je k Jezusu. Jezus je uprl pogled vanj in mu rekel: „Ti si Simon, Janezov sin. Imenoval se boš Kefa.“ (Jn 1, 40-42)

Svetilka telesa je oko. Če je torej oko zdravo, bo svetlo vse tvoje

telo. Če pa je tvoje oko bolno, bo v temi vse tvoje telo.“

Gospod, sedaj bom zaprl oči, danes so že izpolnile svoje delo. Moj pogled se vrača v dušo, potem, ko se je ves dan sprehajal po človeškem vrtu.

Gospod, hvala za oči, okna, ki so odprta svetu; hvala za pogled, ki nosi mojo dušo ljudem, kot dobri žarki tvojega sonca prenašajo toploto in luč.

Sedaj, zvečer te prosim, da bodo jutri, ko bom odprl oči jasnemu dnevu, še vedno pripravljene služiti moji duši in Bogu.

Gospod, naj bodo moje oči vedno jasne; moj pogled vedno odkrit, vedno naj hrepeni po čistosti. Moj pogled naj ne bo nikoli razočaran,

prevaran,
obupan.

Naj bo vedno pripravljen občudovati,

se zamakniti,
opazovati.

Naj zaprem svoje oči, da te bodo naše; naj se nikoli ne zapro pred svetom, ker bi se ga bal.

Podeli mojemu pogledu dovolj globine, da spozna tvojo navzočnost v svetu.

Naj se moje oči nikoli ne zaprejo pred človeškim jokom.

Naj bo moj pogled jasen in odločen;

vendar naj se zna raznežiti, naj bodo moje oči sposobne jokati.

Moj pogled naj nikoli ne umaže tistega, ki se ga dotakne; naj ne ustrahuje, ampak umiri; naj ne užalosti, ampak prinaša veselje; naj ne zapeljuje, da bi koga ujel, ampak naj vabi k lepšemu življenju.

Naj pretrese grešnika, ko bo v njem spoznal tvoj odsev, naj očita le, da vabi h kesanju. Naj moj pogled pretrese duše, da se zberejo za srečanje z Bogom. Naj bo klic, naj bo glas trobente, ki bo premaknil vse, ki stojijo na

vratih.

Ne, ker grem mimo jaz, ampak, ker greš mimo Ti. Da bo moj pogled vse to, Gospod, ti to noč še enkrat izročim svojo dušo, svoje telo in svoje oči.

Ko bom pogledal svoje brate, Naj bo Tvoj pogled, ki jih gleda in jih z mano pozdraviš Ti.

KRATKE NOVICE

HANOI — V severnovietnamski škofiji Haifong je bilo v duhovnike posvečenih enajst bogoslovcev, kar je največ v zadnjih petdesetih letih. Kljub temu je še vedno skoraj vsaka druga župnija brez duhovnika.

WASHINGTON — Ameriški predsednik Georges Bush je pozval ameriške kongresnike, naj izglasujejo ustavni amandma, ki bo prepovedoval poroke med istospolnimi partnerji, saj „poroke ni mogoče ločiti od njenih kulturnih, verskih in naravnih korenin.“

VATIKAN — Papež Janez Pavel II. je prvič v mednarodno teološko komisijo imenoval dve ženski: nemško profesorico dogmatike Barbaro Hellensleben in članico komisije za dialog med anglikanci in katoličani s. Saro Butler.

SYDNEY — Direktor Programa Združenih narodov za boj proti aidsu UNAIDS Peter Piot je izrazil dvom, da bi lahko znanstveniki v desetih letih razvili učinkovito cepivo proti virusu HIV. Piot je dejal, da oblasti ne bi smele svojih upanj polagati na cepivo, ki bi pomenilo hitro rešitev problema epidemije aidsa.

LUZERN - Švicarska Caritas je ugotovila, da v Švici v negotovosti in revščini živi 850.000 ljudi, ker se je dohodek dveh tretjin Švicarjev v zadnjih letih zmanjšal. Ogrožen je socialni mir, ker se številni brezposelni zatekajo h kriminalu. Za leto 2004 Caritas napoveduje težke socialne preizkušnje.

MARIBOR — V nedeljo, 9. maja 2004, so v baziliki Matere usmiljenja v Mariboru praznovali 150-letnico prihoda frančiškanov v Maribor. Dopoldne je slovesno mašo vodil mariborski škof dr. Franc Kramberger.

Na Svetih Višarjah BLAGOSLOVLJENA PLOŠČA DR. LAMBERTU EHRLICHU

Na letošnjem že šest-najstem Srečanju treh Slovenij, zdomske, zamejske in matične, se je v nedeljo, 1. avgusta, na Svetih Višarjah zbralo veliko romarjev od blizu in daleč.

Skupina kakšnih osemdesetih romarjev, vodil jo je Janez Rihar, voditelj Katoliškega središča Slovencev po svetu, se je zjutraj peš povzpela na Višarje ter na poti ob znamenjih Toneta Kralja opravila pobožnost križevega pota.

Letošnji predavatelj je bil geograf prof. dr. Jernej Zupančič. Svoje razmišljanje je predstavil o slovenskem danes in jutri z naslovom *Slovenska identiteta v evropski multikulturni družbi*.

Somaševalo je deset duhovnikov na čelu s koprskim škofom Metodom Pirihom, ki je v pridigi dejal, da Marija ni bila mati upanja le za naše prednike, ampak to enako močno doživljamo tudi mi v današnjih časih. „*Marija zopet zedinja svoje otroke, ki so jih zgrešene ideologije 20. stoletja zapeljale v medsebojno sovraštvo, poboje in dolgoletno odtujenost drug drugemu.*“

Po maši je bila blagoslovitev spominske plošče dr. Lambertu Ehrlichu, za katero so poskrbeli nekdanji člani akademskega kluba Straža in je pritrjena na pročelje višarske cerkve. Govornik dr. France Vrbinc je z jasnimi besedami prikazal Ehrlichov lik. Med drugim je dejal: „*Prava krščanska ljubezen do vseh ljudi pa Ehrlichu nikakor ni branila ljubiti svoj narod v prvi vrsti. Zgodovina bo pisala o njem kot o enem izmed največjih Slovencev. On se ni zanimal za svoj narod v okviru ozke dneвне politike; preko teh malenkosti je iskal in grebel in delal načrte za v resnici srečnejšo prihodnost svojega naroda. Zdelo se nam je, da je preve-*

likopotezen. Ali se ne bo izkazalo, da smo bili preozki mi in da je on pokazal v pravo smer? Leta 1991 smo končno tudi Slovenci zaživel kot popolnoma suveren narod v lastni državi, o kateri je toliko razmišljal prav Lambert Ehrlich, žabniški rojak izpod Svetih Višarij.“

Močno so odmevale pesmi, ki jih je zapel mešani pevski zbor Gregor Rihar iz Polhovega Gradca.

Višarska vizija slovenstva dr. Lamberta Ehrlicha

Dr. Lambert Ehrlich, ki so mu v nedeljo, 1. avgusta, na pročelju višarske romarske cerkve odkrili spominsko ploščo, je leta 1933, v času Aleksandrove diktature kot koroški Slovenec občutil umiranje tega dela slovenskega naroda v zibelki slovenstva, videl preganjanje Slovencev v Italiji, bil razočaran nad položajem Slovencev v Jugoslaviji, zato je videl rešitev le v neodvisni slovenski državi. Poleti 1933, ko je že kot tolikokrat prej romal s svojimi študenti ljubljanske univerze na svoje ljube Sv. Višarje, je imel govor pred Marijino cerkvijo. Med drugim je takrat izrekel svoje znamenite preroške besede:

„*Ni naključje, da smo se zbrali prav tukaj, marveč je to božja volja. Božja volja nam tukaj na Svetih Višarjah razodeva, kaj je naloga Slovencev na zemlji, kjer živimo. Ob temeljih te svete gore se stikajo tri poglavitna evropska*

plemena. Njihovi valovi, prihajajoči od juga, severa in vzhoda, bi udarili skupaj prav tu. Romani, Germani, Slovani bi prav tukaj skušali riniti drug drugemu mejnike nazaj. A naši očetje so bili modrejši od vojskovodij in politikov. Namesto mejnika so postavili na ta otok med tremi narodi cerkev. To je edini mejnik v Evropi, ki narodov ne loči. Marveč jih združuje. Danes je tak mejnik vsa naša domovina. Slovenija mora biti mejnik, ki družijo in veže jug s severom in vzhod z zahodom. Sama ne sme biti ne eno ne drugo ne tretje. Ostati mora mejnik, ki družijo kakor Svete Višarje. To je božja volja! To nalogo bo morala Slovenija izpolnjevati samo v svobodi, ne pod gospodarjem, ki bi sedel bodisi na jugu ali severu, na vzhodu ali zahodu! Božja volja je, da mi vsi za to svobodo delamo, in božji volji se ne sme nihče izmikati.“

Še o podjetniku HUBERTU LIEBHERRJU

Vi ste predsednik ustanove...

V Nemčiji sem predsednik zadruga, ki se imenuje Medjugorje Deutschland U.V., ki smo jo osnovali leta 1987. Za zadrugo dela danes pet ljudi, jaz pa sem prostovoljec. Okoli zadruga se zbirajo molitvene skupine, zadruga organizira romanja, razne prireditve v Nemčiji, predavanja in pričevanja. Jaz osebno imam 20-30 predavanj na leto. Govorim o Medjugorju...

Povejte nam še kaj o graditvi cerkva za Rusijo!

To je prečudovit apostolat! Že od nekdaj sem se spraševal, za kaj Bog lahko uporabi inženirja gradbeništva. Vse se je začelo z vojno v Sloveniji, Hrvaški in v BiH. To je bil začetek dobrodne pomoči. Zbirali smo denar, kupovali, kar je bilo potrebno in prinašali sem. Axel Weldinger je tesno sodeloval z nami. On je gozdar in je pripeljal več kot 10.000 m³ lesa. S tem smo popravili mnogo streh. Axelu je bilo žal za vsako zapuščeno in porušeno vas in je začel premišljevat, kako bi postavili montažne lesene hišice, v kate-

rih bi ljudje živeli vsaj tako dolgo, dokler bi jim ne postavili pravih hiš. V Hrvaško in BiH je pripeljal več kot sto takih hišic, ki so merile 6x4 m. Nekatere od njih so ljudje uporabljali tudi za kapelice.

Spomladi 1993 smo poslali človekoljubni konvoj tudi v Rusijo, v Saratov ob Volgi. Tamkajšnji župnik, ki je danes škof v Sibiriji, se je pogovarjal s škofi in jim pripovedoval o hišicah, ki smo jih poslali na Hrvaško in v BiH. Pa so nas vprašali, če bi lahko naredili kaj takega tudi zanje. Poslati kapelice v Rusijo! Najprej smo mislili, da to ne bo mogoče, potem pa smo našli nekoga, ki jih je bil pripravljen v svojem prostem času postaviti, če mu damo material. Škof Konduszewitz jih je želel za Rostov ob reki Don.

Tako smo oktobra 1993 prvič odšli z velikim tovornjakom v Rostov. To so bili sami prostovoljci, prijatelji Medjugorja. Tamkajšnji župnik je bil Poljak, župnija je imela okoli 40 ali 60 župljanov brez 'stanovanja' za Boga. Selili so se po mestu iz dvorane v dvorano, iz kraja v kraj. Župnik je iskal gradbeno dovoljenje in ga je proti vsemu pričakovanju tudi dobil! Zemljišče je dobil v srcu Rostova pod pogojem, da začne z gradnjo že leta 1993. Oblast je vedela, da so ljudje revni in ne bodo zmogli, videz bo pa le, da je oblast pokazala dobro voljo. Župnik se je od dne, ko je dobil dovoljenje, vsak dan ob 5. uri popoldne pripeljal s svojim malim avtom in z mizo na njem v mesto, postavil mizo v parku na odprtem in daroval sv. mašo. Prišli so trije, deset ali tudi več ljudi, kakor je pač kdo mogel. Molili so za cerkev. Nekega dne pa je prišel iz Moskve klic: iz Nemčije prihaja cerkva! Svojim ušesom niso mogli verjeti.

Čez tri dni smo se prikazali s kamioni pri vhodu v mesto. Cerkev je prišla! Tega veselja si ne morete predstavljati! Deset dni smo jo postavljali in imeli smo polno ovir, toda župnik je nekako rešil vse teža-

Že leta 1999 - v majski številki našega lista - smo pisali o spreobrnjenju nemškega podjetnika Huberta Liebherrja: o njegovem rojstvu v katoliški družini, o njegovi oddaljitvi od vere v dijaških letih; o skrivnostni avtomobilski nesreči na nekem križišču dvajset let kasneje, ko je bil že solastnik družinskega podjetja Liebherrwerke, ki zaposluje po različnih državah 20.000 ljudi. V nesreči sta bila oba avtomobila popolnoma uničena, šoferjema pa se ni nič hudega zgodilo. Kako je tri leta kasneje odkril kapelico lurske Matere Božje v bližini tistega križišča, kako je romal v Fatimo in kako se je v Medjugorju po dolgih letih spovedal. Kako je leta 1988 s prijateljem organiziral že prvo romanje v Medjugorje in kaj je tam doživel; kako je v zadnji vojni v Bosni organiziral transporte hrane in drugih potrebščin za ljudi, ki jih je ta prizadela; kako je gradil lesene hišice za vojne brezdomce v Bosni in na Hrvaškem in kako je dobil prošnjo od škofov iz Rusije za nekaj lesenih cerkvic... Z današnjo objavo treh njegovih odgovorov iz intervjuja, ki ga je objavila letos revija *Mir* — odmev Medjugorja, bomo podoba o tem nemškem podjetniku še malo dopolnili. Gre nedvomno za izreden primer spreobrnjenja človeka našega časa in zasluži, da ga poznamo.

ve. Spominjam se prve sv. maše z župljani in njihove sreče. Nič več niso bili nomadi, imeli so svojo cerkev!

Potem smo postavili še 25 lesenih cerkvic po bivši Sovjetski zvezi od Kaliningrada preko Kavkaza, Urala, Kazahstana, Sibirije, vse do Bajkalskega jezera.

Potovali smo s štirimi tovornjaki, na katere smo naložili po dve zloženi cerkvi ter ves potreben pribor: orodje, generatorje, hrano, pivo... Najdaljše potovanje je trajalo dva meseca. Po ruskih cestah smo prevozili okoli 100.000 km. Koliko trpljenja in sreče smo doživeli. Vsa verska znamenja so jim bila odvzeta, nobenega imetja niso imeli. Spominjam se starih žena, ki so nas s solzami pričakale in govorile: „Nikoli nismo upale doživeti čas, da bi imele cerkev v našem kraju.“

Začeli smo s cerkvami, zdaj se naše delo širi na človekoljubne in socialne objekte okoli cerkvic.

Letno pripeljete več kot 1000 romarjev v Medjugorje. Se lahko spomnite kakega lepega dogodka?

Spominjam se starejšega gospoda, s katerim sem se ob prihodu pogovarjal o spovedi. Bil je zelo ponosen in trdno prepričan, da on spovedi ne potrebuje, da se že 35 let ni spovedal in da mu ne pade v glavo, da bi v Medjugorju naredil kaj takega. On to rešuje osebno z Bogom, ko gre v gozd, na sprehod in mu takrat vse pove, tudi kar je naredil slabega. Tretji dan pa je v Medjugorju s solznimi očmi poiskal spovednico! Ko vidite tako visokega in po postavi močnega moža jokati, takrat se zemlja tresse. Ko jokajo žene, takrat zemlja samo drhti. Bil sem v bližini in sem mu mogel pomagati. Vrsta je bila dolga, on pa popolnoma skrušen. Vsi so ga spustili naprej.

Zvečer je med našimi z neverjetnim veseljem pripovedoval, da je bila njegova največja neumnost, ki jo je naredil v življenju ta, da ni bil 35 let pri spovedi. Občutil je tako veliko olajšanje, kot da se je rešil strašno težkega bremena.

Na misel mi prihaja stavek nekega tukajšnjega duhovnika, da je spovednica kraj, kjer so solze žalosti najbližje solzam veselja. ●

Ne obupavaj

Običajni skušnjavi v starosti sta malodušje in obup. Človek misli, da je izgubljen, zapuščen, prepuščen neizmereni praznoti. V takih trenutkih je važno, da se krčevito oprimeš upanja in vere v Boga. (Kardinal Paul Richaud)

Osamljenost, črnogledje, za ti dve nesreči ni zdravila, če živimo le za sedanji čas. Uidejo jim samo tisti, ki verujejo v večnost. Ti niso nikdar sami. (Joseph Folliet)

Dobro je: tiho čakati Gospodove pomoči. (Žalostinke 3, 26)

Marsikdo, ki razmišlja, kako si ustvariti lepo starost, bo zavzdihnil: „Da, če bi šlo res vse tako gladko...“ A pridejo dnevi, ko je človek na tleh, ko ni nič tiste vedrine, ki naj bi jo imeli stari ljudje, nič tistega prepričanja, da je tudi biti star nekaj lepega.

Tedaj življenje tišči k tlom. Vse ti gre na živce, težko potrpiš s seboj, še težje potrpiš z bližnjim. Tudi v takih dneh ne smemo obupati. Stara modrost pravi: „Za vsakim dežjem sonce posije, za vsako zimo pride pomlad.“ To velja tudi tu.

Potrpeti moramo v takih težkih dneh: potrpeti s seboj, potrpeti s soljudmi in nenazadnje potrpeti tudi z Bogom.

Včasih morda ni treba drugega, kot da se dobro naspimo, pa je nebo že bolj vedro, vse začne dobivati drugačno lice.

In navsezadnje: samo danes. Jutri pride ali ne pride. Samo danes bom pa že preživel, pa četudi je barometer zame zelo nizko padel.

Če je bil kdo vse življenje nagnjen k malodušnosti, črnogledju, mora s to težavo računati tudi na starost. Ker je duševni in telesni odpor slabši, je treba računati s tem še bolj. Ne sme biti razlog, da bi si grenili dobo, ki je lahko krona našega življenja.

Pokonci glavo! Počakaj, da pride lepši dan.

Če pa si junak, da smehlja in vdano sprejmeš tudi takšen moreč dan, potem si blizu tistim tihim junakom, o katerih časopisi ne pišejo.

Iz *Misli*

OZRI SE NA NAŠO DRUŽINO

Gospod, v svoji dobroti se ozri na našo družino.
Zahvaljujemo se ti za našo hišo, naš dom, v katerem se počutimo varni, za ljubezen, ki nas povezuje med seboj, za srečo, ki si nam jo je naklonil danes in za upanje, s katerim zremo v jutrišnji dan, za zdravje, za delo, za hrano.
Nam, ki te žalimo, daj krotkosti, da bomo znali sprejemati in odpustiti vse, s čemer nas prizadenejo drugi ljudje.

Nam, ki smo malomarni, podeli potrpežljivost, da bomo znali z voljnim srcem prenašati brezbriznost in hladnost drugih.
Podeli nam življenjski pogum in vedrino ter zdravo sproščenost srca in duha.
Nakloni nam, da bomo znali biti vse do poslednjega dne drug drugemu zvesti in da bomo drug drugega iskreno ljubili.

Kakor je glina odvisna od zamisli lončarja, kakor je vetrnica odvisna od smeri vetra, kakor otroci izvirajo iz svojega očeta, tako smo mi vsi tesno povezani s teboj, zato ponižno prosimo za tvojo pomoč in vedno znova kličemo tvoje usmiljenje v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa.
Amen

Iz Misli

BRALI SMO

Dr. Drago Čepar v *Sobotni prilogi dnevnika Delo*, 14.08.2004:

„Eden od ustanoviteljev italijanske komunistične stranke in njen ideolog Antonio Gramsci je bil rojen na Sardiniji leta 1891, umrl pa je leta 1937. Že med bivanjem v Rusiji pred Leninovo smrtjo ni verjel v Marksov in Leninov model družbe, ki naj bi bila razdeljena na svetovne delavske množice in osovraženi zatiralski razred kapitalistov in bi kot sod smodnika čakala, da nekdo prižge zažigalno vrstico proletarske revolucije. Iz izkušnje je vedel, da je krščanstvo duhovna in intelektualna dediščina, skupna revnemu sardinskemu kmetu, tovarniškemu delavcu v Milanu, profesorju Torinske univerze, kjer je študiral filozofijo in zgodovino, in rimskemu papežu. Vedel je, da v Evropi ni nobenega prepada med obema skupinama, in zato slavnih revolucij, ki izvirajo iz nepremostljivega sovraštva med razredoma, ne more biti (). Ker pa je bil kot komunist prepričan, da revolucija mora biti, mu je bilo logično, da je treba najprej spremeniti družbo od znotraj. Ni se zavzemal za takojšnje osvajanje ulic in mest, ampak za osvojitve zavesti civilne družbe, misli in glav prebivalcev. Pri tem pa je ključno najprej oslabiti in odpraviti krščanstvo kot največjo oviro revoluciji. Spremeniti pretežno krščansko zavest v njeno nasprotje — v protikrščansko zavest. Da se bodo ljudje sovražno odzivali na reševanje sodobnih problemov na temelju krščanskih idealov in presežnosti. In zahod bo marksističen. Ena glavnih tarč je bila poleg medijev, strank, uprave in vzgojnih ustanov, družina, ker je bila s krščanstvom najtesneje povezana. Pospeševanje ločitev, splavov, pornografije je bilo usmerjeno proti družini in proti Cerkvi in krščanstvu. Teško bi trdili, da te usmeritve in prizadevanja niso prinesla rezultatov v večini evropskih držav; eden od zadnjih je dejstvo, da v evropski ustavi niso omenjene krščanske korenine.“

Blaž Jezeršek, osebni tajnik bivšega nadškofa dr. Franca Rodeta v *tedniku Družina*, 18.04.2004:

„... pošta, ki je naslovljena na nadškofa, pa mu pri njegovi službi ne bi koristila, ostane v moji pisarni. V tednih, ko so teroristi po Ameriki razpošiljali pisma z antraksom, je na nadškofov naslov prispelo toliko ovojnic z moko, da bi lahko odprli pekarno... Predvsem v prvih letih je bilo med pošto precej žaljivih, anonimnih pošiljk. Nadškof ve, da se taka pošta ustavi pri meni in se s tem popolnoma strinja.“

POTA SLOVENSKEGA ČLOVEKA

JURE LEVART

Narodnostna ali etnična identiteta je močno povezana z identiteto posameznika, saj je etnična identiteta ena od glavnih sestavin osebnostne identitete. Oblikovanje osebnostne identitete je istočasno oblikovanje širše, narodnostne identitete. Oblikovanje identitete se uresniči s socializacijo. V primarni fazi socializacije se oseba poistoveti z ljudmi, od katerih je odvisna in s katerimi vzpostavlja odnose (starši, sorodniki), in z junaki različni vrst (športniki, filmske zvezde, pevci...). V času sekundarne socializacije pa se posameznik poistoveti tudi z različnimi skupinami in skupnostmi, ki se porajajo znotraj njegovega družbenega okolja, med katerimi ima osrednje mesto etnična identiteta. Najvažnejša vsebina posameznikove etnične identitete je njegova zavest o pripadnosti. Med socializacijo pa si osebek pridobi še razne druge vsebine, ki so istovetne skupinam ali narodu, s katerim se identificira. V antiki je pri Grkih prišlo do oblikovanja etnične identitete z učenjem in dojemanjem mitologije; dandanes se pa pri nas Evropejcih oblikuje s spoznavanjem narodne zgodovine, kulture, z učenjem geografije, etnografije... in seveda s spoznavanjem vsega tistega, kar je bilo doseženo na področju znanosti in umetnosti.

„Posameznik izraža svojo pripadnost neki skupinski identiteti z življenjskim stilom, z upoštevanjem navad, šeg, z uporabo jezika, ki je v neki skupnosti v rabi, pozna in spoštuje kolektivni spomin, ki ga neka skupnost goji, skratka, podvržen je formalnim in neformalnim normam te skupinske identitete in jih na ta način tudi sam prenaša ter s tem zagotavlja njeno kontinuiteto“ (S. Južnič). Poznanje lastne zgodovine in kulture (celota tehničnih, družbenih in obrednih vednosti, dejavnosti in obnašanj, ki so značilni za določeno družbo in se z vzgojo prenašajo

iz roda v rod), je nujno za oblikovanje narodnostne identitete.

Na katero pot oblikovanja osebnosti in narodnostne identitete najkrene sodobni Slovenec, da ne zatava v množici imen in informacij sodobne družbe, da ne izgubi lastnega imena?

Slovenska pot - pot kulture

„Slovenec sem, Slovenec sem,
tako je mati djala,
ko me je dete pestovala...“

(slovenska ljudska)

Besede preproste slovenske matere, rečene njenim otrokom, ki jih opeva slovenska ljudska pesem, so kažipot sodobnega iskalca. Kje imajo to besede korenine, da so stoletja tujega jarma preživele v zavesti človeka pod Triglavom? Še več, kakšno moč imajo v sebi, da jih lahko danes, v tretjem tisočletju, Slovenci ponavljamo v lastni, samostojni državi in na politično-gospodarskem odru moderne Evrope kot enakopraven in polnopraven subjekt? Kakšno vero in upanje nosijo to besede v svojem nedrju, da lahko Slovenci na oltarju častimo prvega, od vesoljne Cerkve priznanega Slovenca svetnika? Ustavimo se ob tem kažipotu in ga skušajmo natančneje

razbrati, spoznati njegove odtenke, da bo pot naprej zanesljivejša, korak bolj samozavesten.

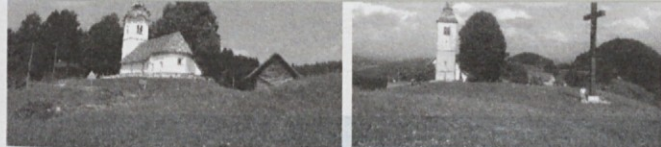
Tri bistvene lastnosti dajejo besedam „Slovenec sem“ legitimnost, da so za nas markacija: krščanska vera, slovenska beseda (kultura) in trma slovenskega kmeta. Medsebojna odvisnost in povezanost teh treh elementov je skozi dolga, preizkušeni in trpljenja polna zgodovinska obdobja rodila in oblikovala našo kulturo in identiteto, naš trdni slovenski rod. Kovan in kaljen od Frankov, Salzburga in Ogleja, brušen od Habsburžanov, znova vržen v ogenj v vojskah ter raztopljen in razdeljen v bratovski moriji po drugi svetovni vojski in v komunistični Jugoslaviji. A znamenita trojna naveza - Cankar bi ji rekel: „Mati, domovina, Bog“ - je vzdržala in se obdržala vse do danes.

Pot, ki se začne na vasi

Krščanstvo je v svoji bogati epopeji po Evropi neizbrisno zaznamovalo življenjski utrip stare celine. Po razpadu rimskega cesarstva in rimske kulture je krščanstvo kot edina državna religija z vso svojo originalnostjo, grškim razumom in rimskim pravom stopilo in preželo narode in plemena po vsej Evropi in jih seznanjalo s kulturo evangelija. V dobi

MILLET: Žarnjice

utrjevanja in ustalitve krščanstva na naših tleh pa nismo nikoli dobili lastnega cerkvenega, še manj pa političnega središča. Stanko Gabrovac, ugleden slovenski arheolog, pravi: „Če tako močno poudarjam središče, tako svetno kot cerkveno, je to zato, ker želim s tem pojasniti, da nismo mogli prestopiti iz svoje prazgodovinske, vaške skupnosti v mestno civilizacijo.“ Ostali smo torej na stopnji vaške skupnosti. Slovenski človek ni delavec v tovarni, ampak je kmet, slovenski politik ni poslanec uglednega mesta, ampak je to na vasi malo večji in pomembnejši kmet, slovenski učitelj ni priznan univerzitetni profesor, ampak skromen vaški učitelj, slovenski duhovnik ni visok cerkveni dostojanstvenik, ampak je preprost vaški duhovnik... Celoten razvoj naše kulture in identitete moramo torej proučevati v kontekstu vaške skupnosti, drugače že v samih temeljih zgrešimo svoje bistvo. Vas je kraj, kjer se lažje in jasneje izkristalizira identiteta, saj je veliko manj podvržena kozmopolitskim idejam in novostim, ki se akumulirajo v mestu. Vaško okolje, posebej, če je še zaznamovano z borbo za vsakdanje preživetje, oblikuje trdne in samozavestne ljudi. Naš kmet, razen redkih izjem, ni bil veleposestnik. Majhna kmetija in boj z naravo za preživetje sta mu dala pečat in ga okarakterizirala. Veliko število lačnih ust ga je prisililo v neusmiljen boj z(a) zemljo. Najmanjša napaka pri gospodarjenju je ogrozila letino in ga s tem zapisala propadu. To ljubezen, na trenutke celo obsedenost z zemljo so predajali naslednikom in tako vzgajali rodove, ki jim ni bilo vseeno, kdo in kako ravna z njihovo zemljo. Bili so pravi gospodarji, gospodarji na svoji - slovenski - zemlji. Kmečka trma in neusmiljenost, ko gre za zemljo, so to obvarovali pred vplivom potujčevanja.

Pot, ki zavije v cerkev sredi vasi

Srečevanje krščanstva s slovensko kulturo je potekalo na posrečen in izviren način. V vsakdanje življenje in običaje slovenskega

človeka je krščanstvo vstopilo s paleto krščanskih svetnikov in zavetnikov, ki so jih ljudje častili glede na svoje potrebe in življenjsko situacijo. Molitev kot prošnja Bogu za lepo vreme, za dobro letino, od katere so bili ekonomsko odvisni, je prežemala kmečki vsakdan. Cerkevno dvorišče je bilo ob nedeljah in praznikih gospodarsko, politično, kulturno središče vasi. Pretres je ta harmonična, tradicionalna družba - in krščanstvo v njej - doživela v času reformacije, ki je prinesla Slovincem prvo knjigo. Poudarjanje živega jezika pri bogoslužju je s prevodom Svetega pisma postalo redna praksa poznejše katoliške obnove. Krščanstvo se je še tesneje usidralo v življenje Slovencev. To je bil čas ustanavljanja jezuitskih šol in kolegijev, znamenitih pridigarjev, razmahnila se je dejavnost bratovščin in katoliških društev, znane so pasijonske igre in procesije, ki so potekale skoraj v vsaki vasi. Cerkev je za Slovence postala dom. Dom, do katerega je čutil dolžnost, da zanj skrbi, žrtvuje svoj trud in delo. Ta pripravljenost je posejala po naši deželi številne cerkve, ki s svojim umetniškim videzom pričajo o pristni veri takratnih ljudi. V poslikavah cerkva, oltarjih, kapelah, križih se nam izkristalizirajo dragocena človeška spoznanja, govorijo nam o temeljnih eksistencialnih vprašanjih, o

življenju in smrti, o končnosti, o slavi in njeni minljivosti, o smislu življenja, o boleznih... Krščanstvo je temu človeku ustvarilo značaj, življenjsko držo, skratka - slovenski človek, ki se je poistovetil s Cerkvijo in s krščanstvom, je s tem tudi kulturno identificiral slovenstvo, mu dal recept za življenje. Slovenski pisatelj pravi: „... ni mogoče dvočiti o edinstveni zraslosti krščanstva s slovensko narodno bitjo. Zbrišite danes krščanstvo na Slovenskem, namreč radikalno, od kulturne arhitekture do Mohorjeve družbe, in Slovenci se bomo spraševali, kdo smo: skupnost brez obraza, ki bo zatavala za svojo izgubljeno identiteto v somrak atomskih dni“ (A. Rebula). Dejstvo je: kultura, oplemenitena s krščanstvom, je Slovence vedno oživljala in povezovala kot narod, pozneje pa bila glavna državotvorna silnica. Še več, postavlja nas v širši, evropski prostor. To, da je v svojem bistvu preprosta, je ne omejuje zgolj na domači prostor. Nasprotno. Med evropskimi „velikani“ se odlično znajde in doživi razcvet. Verzi naših pesnikov in pisateljev, monumentalne stvaritve naših profesorjev na tujih univerzah, evangeljska gorečnost in iznajdljivost naših misijonarjev govorijo najčistejši jezik evropskih kristjanov.

Tretji dan

MILLET: Angel Gospodov

BREZPOSELNI

FRANC DALIBOR (3)

Rekel sem že, da so bivši kaznjenci med brezposelnimi prav redki. Enega vam bom vseeno predstavil: Mehikanca, ki je sicer že dolgo sedel za mrežami, vendar je odkrit človek in brez hudobije. „*Reveses de la vida, que quiere — Življenjske nesreče, kaj hočete!*“ je bil uvod v njegovo pripovedovanje.

Bilo je l. 1906, ko je prišel 18-letni mladenič iz svoje domovine Mehike v Buenos Aires. Prinesel je poln kovček najbujnejših iluzij. Takrat je bil boj za obstanek v Buenos Airesu lažji, kot danes igra s žogo. Sanje o bogastvu, ki si ga more vsak inteligenten in priden človek pridobiti, takrat niso bile utopije. Amerika se je takrat še mogla napraviti. Ali človek obrača, Bog pa obrne. Ko

si je ustvaril v Buenos Airesu dobro idoč 'almacén', ki je imel osem uslužbencev, se je vročekrvni Mehikanec nekega večera pri igri na karte sprl s soigralcem, prešel od besed k dejanjem ter zabodel soigralca z nožem za rezanje salam. Sodniki so ga obsodili na sedem let Ognjene zemlje. Po prestani kazni je postal časnikar v nekem večjem mestu čilske republike. Ali njegov nemirni duh mu ni dal počivati in prepotoval je Čile od vročega do hladnega pasu. Pred meseci je prišel zopet v Argentino. Ali ni bilo več leto 1906. V Cordobi so se mu posušila vsa sredstva. Predstavil se je sodniku, naj ga za dve leti zapre v kaznilnico, kjer bo študiral in pisal. Ali strogi sodnik mu je odvrnil, da je za prost kvartir in hrano v kaznilnici potrebna obsodba, za obsodbo pa hudodelstvo... A vse drugo bi prenesel, samo ne žiga hudodelca! In tako je prišel v mesto brezposelnih. Danes je zbiralec čikov, kroji in reže zbrano blago ter ga prodaja za cenen denar brezposelnim. Toliko vendarle nese, da se obvaruje žiga hudodelstva...

Še mi šumi po glavi vsebina romana slavnega francoskega pisatelja Víctorja Hugoja 'Les Misérables', ki sem ga čital pred mnogimi leti. Hugojev junak Jean Valjean ukrade hleb kruha, da z njim nasiti svojce. Je sojen in obsojen od človeške pravice, ki ni še skusila lakote v lastnem želodcu.

Ta epizoda Hugojevega romana se je ponovila v kampamentu brezposelnih. Njen junak je mladi, komaj 20-letni Arabec, ki je zgodaj izgubil starše ter ga je mizerija današnjega časa privedla v kampament. Je sposoben za razna ročna dela, a njegova sposobnost mu ni mogla pomagati do službe. Utrujen od večmesečnega neprestanega iskanja službe je prispel na znani buenosaireški trg Retiro. Sprva je občudoval neprestano vrvenje občinstva, ki ga srkajo ter bruhajo trije veliki kolodvori, ki so se posta-

vili v vrsto eden poleg drugega. Kar zagleda cel venec stojnic in kioskov, ki obdajajo kolodvore. V njih pečivo, slaščice, sadje. In zgodilo se je, kar se je zgoditi moralo. Zapoved lakote je bila močnejša kakor človeška postava in mladenič ji je podlegel. Vzel je ovoj slastnega pečiva, vrednega morda 20 centavov. Kaj drugega je mogel revež po treh dnevih gladovanja. Hotel je pobegniti. A oko pravice ga je opazovalo in bil je aretiran. Neuki mladenič se morda niti zavedal ni, da je napravil — hudodelstvo. Ljudske postave ga morejo soditi in obsoditi. Ali v knjigi večnega Sodnika, ki vse vé, vse vidi in vse sliši, obsojen — ne bo!

+ + +

Vsak poklic zahteva danes posebne strokovne znanja in strokovne izvežbanosti, morda prav posebno nabiralec cigaretnih čikov. Kdor se je dobro navadil nabiranja čikov, zlepa ne bo pustil tega opravila in bo zaslužil tam, kjer nevajeni samo čas izgublja. Ni vsak čik vreden, da ga nabiralec pobere. Kdor nima bistrih oči, naj pusti nabiranje čikov pri miru in naj se loti drugega bolj dobičkanosnega posla! Navaditi se je treba pravilnih in ekonomičnih kretenj, brez katerih bi bilo nabiranje čikov preutrudljivo. Važna je palica z dolgo jekleno iglo, na katero nabiralci nabadajo svoje 'žrtve' in sicer veliko hitreje, kot bi si kdo mislil.

Normalen 'lov' da dnevno pol-drugo do dve kili.

Ostanki cigaret so več vredni kot ostanki smotk, ki jih je treba vse razrezati in so še potem porabni le za pipo, vsak pa ve, da je tobak za

pipo veliko cenejši ko cigaretni tobak.

Iskalci čikov se najraje udeležujejo okrog kolodvorov. Da bi le železniški uslužbenci nabiralcev tako neusmiljeno ne preganjali!

Nabrane čike je treba seveda oprati, razvrstiti po kakovosti in posušiti, kar da vse veliko dela. Kljub temu nabere dober iskalec dnevno tudi do dve kili 'čistega' blaga, kakor je pač izvežban in srečen. Če vključimo vse 'operacije', znaša čisti mesečni pridelek 25 do 35 kilogramov.

Sedaj je treba nabrani tobak še prodati, kar tudi ni tako lahka stvar. Najboljši odjemalci so razumljivo brezposelni sami, ki pa žal slabo plačujejo.

+ + +

Da se komu v 'Villa Esperanza' zmeša tudi pamet, je povsem naravno, o čemer so mi podrobneje pričali v litvanski skupini.

Pred meseci je neki Litvanec zbežal iz kampamenta v okolico Buenos Airesa, ne vem kako izruval tračnico na železniški progi, po kateri bi imel čez malo časa pridrveti brzovlak, ki pelje v Rosario. K sreči so 'hudodelca' pravočasno opazili, oblekli v prisilni jopič ter ga poslali v — blaznico. Njegova duševna razravnost je posledica moralne degeneracije, ki izvira dostikrat iz materialnega trpljenja.

Po celem svetu se zadnji čas vznemirjajoče širi neka nova vrsta norosti, delirij uničujočega obupa bi mu lahko rekli. V Avstriji, Nemčiji, Češkoslovaški, Franciji itd, ne prestando slišimo o mnogih atentatih, ki nimajo nobenega pravega smotra, njihove žrtve so nedolžne, slučajne ter pripadajo vsem socialnim plastem.

Teh atentatorjev ne vodi sovraštvo proti kakšni določeni osebi ali skupini, marveč bruhajo svoj srd kjerkoli. To je neorijentirana mržnja obupancev proti družbi, proti človeštvu, ki ga kličejo na odgovor za svoje trpljenje.

Blaznost, blaznost! Ali se Vam ne zdi, da mora biti človeška družba v celoti blazna, če pusti, da stradajo, skoro od glada umirajo, ali se nedostojno, nečloveško in pomanjkljivo

preživljajo ne tisoči, ne stotisoči, ampak po vsem svetu milijoni brezposelnih, ki svoje nesreče niso sami krivi, ki bi radi delali in si pošteno služili svoj kruh, pa se družba zanje niti ne zmeni, o njih razmeroma malo govori in mirno gleda, kako se drugi istočasno potapljajo v veselju, neizrečene vsote zapravljajo za veseljačenje, s katerim uničujejo narodno premoženje in svoje zdravje; kako si 'služi' slavna Lilly Pons v bližnjem teatro Colón, samo par korakov od Mesta brezposelnih, vsak večer po deset tisoč pesov; kako polni so dragi danzingi in kabareti!

Slovenci v domovini si ne morejo predstavljati, koliko naših rojakov je vsled pomanjkanja samo v Argentini duševno otopelo in degeneriralo ter se kot sence vlačijo in skrivajo bodisi po mestu, bodisi po deželi. Nekaj jih je v blaznicah. Koliko pa so jih že hoteli v blaznice spraviti, pa so vse dvakrat in še bolj prenapolnjene!

Resnično, družba ima pravico in dolžnost, da se zavaruje in onemogoči izbruhe nenormalnih ljudi, ki bi postali lahko usodni za mnoge tisoče več ali manj nedolžnih državljanov. Nenormalne ljudi more in mora napraviti neškodljive in jih pravočasno vtakniti v blaznice. Vprašanje pa je, koliko je ta družba sama kriva te strahotno rastoče nenormalnosti in blaznosti, koliko novih blaznic bo treba postaviti, če naj spravi vanje vse blazne in kaj bo, če bo trajala današnja brezposelnost še deset let...

+ + +

Dasiravno sem že poudarjal, da so zločini med brezposelnimi redki, se je v dneh, ko sem obiskal kampament, vendarle dogodilo, da je v Novem pristanišču brezposelni napadel svojega tovariša in mu vzel par niklov, 70 centavov, ki jih je napadeni skrbno čuval med svojimi dokumenti. Ne bi nas presenetilo, ako bi brezposelni, podžgan od gladu, napadel enega izmed bogatinov ali koga izmed srečnežev, ki še imajo zaslužek in denar. Da pa brezposelnik napade svojega sotrpina, od katerega ne more dobiti več kot za skromno kosilce, je kruto; razgrinja

skrajno bedo, ki jo morajo trpeti mnogi ljudje sredi največjega blagostanja, ki jih obdaja, spričo morja pšenice, ki valovi po argentinskih poljih, pa ga uživajo samo nekateri; slika z mračnimi barvami neozdravljivi položaj tisočev v boju za obstanek. Ta velika beda mora vse dobre in pametne vzdramiti, da se resno zamislijo v problem in nesrečo brezposelnosti, ne samo oblasti in dobrodelna društva. Vsi tisti, ki imamo delo ter služimo denar, da jim nudimo skupno pomoč, vsak po svojih močeh svojega zaslužka. Naša dobrota bi rešila marsikaterega nesrečneža ječe in blaznice. In če država ne more brezposelnim drugače pomagati, je njena dolžnost, da razpiše kak nov davek v prid brezposelnim, davek, nad katerim bi se po pameti ne mogel nihče spotikati.

+ + +

Zadnje mesece so se začele državne oblasti bolj resno baviti s problemom brezposelnih, posebno živečih v kampamentu. Pred par tedni je krožila po časopisju blaga vest, da je argentinski parlament izglasoval zakon, po katerem naj se ustanovi državna komisija za pobijanje brezposelnosti. Dal Bog, da bi to pobijanje ne bilo takšno kot predlansko leto. Sprejeli so namreč zakon o novem vsedržavnem cestnem omrežju — preresetavali so ga cel teden — govorilo se je, da bo z gradnjo novih cest brezposelnosti

konec, izglasovali so v to svrhu tudi debele milijone, a doslej so zgradili samo kako stotino kilometrov, dasi jih je bilo izglasovanih nekaj tisoč.

V novem pristanišču Dársena C je državna uprava zgradila barako za skoro 1000 brezposelnih. S tem je bil kampament na koncu ulice Canning znatno razbremenjen, tako da danes ne nudi več one pestre slike kot pred par meseci. V omenjeni baraki dobivajo brezposelni brezplačno posteljo in tečno hrano. Samo to je šment, da vsakemu brezposelnemu ta baraka ne diši, ker vlada v njej stroga disciplina, česar seveda v kampamentu ni bilo. S temi novimi vladnimi ukrepi bo 'Villa Esperanza' najbrže počasi izgini-la.

Pred par meseci je bilo ustanovljeno novo združenje 'Junta de ayuda social', ki je doseglo doslej že obilo uspeha. Njegov namen je postaviti na mesto 'Villa Esperanza' — Mesto upanja' res nekaj lepega in modernega. Od mestne uprave je združenje že dobilo en milijon opek, kakor tudi zelo veliko pločevine za strehe. Zaenkrat bodo postavili 50 hišic. Vsaka hišica bo imela po štiri sobe in kuhinjo ter prostora za 16 oseb. Hišice že gradijo. Par sto brezposelnih je na delu. Dobivajo tečno hrano in poleg tega po en peso za osem urno delo.

Veterinarska inšpekcija je dala na razpolago imenovanemu združenju 100 kg mesa na dan. To je seveda malo, a dela se na tem, da se tej akciji pridružijo tudi frigorifiki. Zanimivo je, da vodi gradnjo novih bivališč za brezposelne — brezposeln arhitekt, mlad Argentinec, ki so ga starši poslali v Francijo študirat arhitekturo. Pred šestimi meseci se je mladi mož vrnil v svoje rojstno mesto, z iluzijami seveda, da se mu bo takoj nudila dobra služba. A ker službe ni bilo, sredstva so pošla in starši so umrli, se je končno moral zateči v — mesto brezposelnih. Učil je javno: po hišah in pod milim nebom.

Tudi smo zadnji čas slišali, da je poštna uprava izdala za 2 1/2 milijona pesov dobrodelnih znakov prid brezposelnim. Da bi se jih le pridno posluževali tisti, ki imajo delo in zaslužek!

(Se nadaljuje)

Moje življenje

PAVLA PEGAN BOH

(Nadaljevanje in konec)

Kmalu je prišel ukaz, naj se vsi, ki smo bili na prisilnem delu v Nemčiji, vrnemo vsak v svojo domovino. Jaz sem odšla z ameriškim transportom, ki je peljal v Italijo. Bila nas je za celo kolono kamionov. Pot je bila dolga in okrog osmih zvečer smo prišli v Bolzano, kjer smo se le malo ustavili, potem pa nadaljevali pot do Treviso, kamor smo prišli ob polnoči.

Tam sem zvedela, da je v Trstu in tudi v Sloveniji revolucija in da ne morem nadaljevati poti do Trsta k sestri, kamor sem bila namenjena. Cesta čez reko Piavo je bila zaprta. Vsedla sem se na rob ceste in začela jokati. Mimo je prišel gospod srednjih let in me vprašal: „Zakaj jokate, gospodična?“ Povedala sem mu, da nimam kam iti. Bil je profesor, ki je živel tam blizu skupaj z drugimi v nekem penzionu. Prosili so gospodarico, da mi je dala sobo. Tam sem ostala mesec dni. Ta čas sem delala v penzionu vse, kar je bilo treba.

Med tem sem šla za kratek čas v Italijo. Tam sem srečala nekega vaščana, ki me je predstavil ameriškemu komandantu tistega kraja. Bil je starejši mornariški oficir. Pogledal mi je v oči in mi rekel: „*Imam že bele lase in vam svetujem, ker ste dobro deklet, ne hodite več sama po svetu.*“ Ubogala sem ga in se vrnila v penzion. Ko je Tito zapustil Trst, so nas pustili, da smo šli lahko naprej. Mislila sem, da bom ostala lahko doma in nikoli več odšla po svetu. Pa se je kasneje na žalost izkazalo, da to ni bilo mogoče in sem morala še enkrat od doma, da sem si rešila življenje.

Komaj sem bila pri sestri, ki je živela v Trstu, nekaj ur, ko je prišla tja druga sestra od doma in prinesla sporočilo, da je oče v Ljubljani umrl in da so mamo partizani odpeljali in da ne vedo, kje jo imajo zaprto. Naslednji dan sva šli s sestro v Ljubljano. Nisva poznala bratovega naslova in sva šli vprašat po njem v Opero, kjer je bil v službi, predno so ga Nemci internirali. Ko me je tam zagledal neki gospod, mi je rekel: „*Vi ste pa sestra Leandra Pegana!*“ Spremil me je do bratovega stanovanja. Zvedela sem, da je oče zbolel, ko so mamo 5. maja 1945 vzeli partizani in je izginila za njo vsaka sled. Prišel ga je boleti želodec in sestra Slavica, ki je živela v Trstu, ga je peljala v ljubljansko bolnico. Rekla mu je: „*Oče, vsi vas imamo radi in bomo skrbeli za vas.*“ On pa je odgovoril: „*Otroci, vi si boste ustvarili lasten dom, jaz pa brez svoje žene ne morem živeti.*“ Operirali so ga in rekli, da je operacija dobro uspela, a ko se je oče zbudil, je vprašal le, če je mama prišla domov. Ko so mu rekli, da ne, je zaprl oči. Naslednji dan, v petek, 31. avgusta, so mu prinesli sveto popotnico. Usmiljenka, ki je bila pri njem, je rekla, da je potem še rekel: „*Pavlo bi rad videl.*“ Ob treh popoldne je zaspal in umrl. Vsa naša družina je bila zelo verna. Oče je vsak dan molil naprej rožni venec, opravljal je pobožnost prvih petkov in posvetil vso družino presvetemu Srcu Jezusovemu.

S sestro in bratom sem šla v mrtvašnico pri sv. Križu, kjer je ležal oče v že zaprti krsti. Odprli so mi krsto, pokleknila sem pred očeta in sem mu rekla: „*Oče, kar si me ti naučil, bom nesla seboj do groba.*“ Prišla sem štiri ure pred pogrebom, tako, da sem ga mogla spremiti na poti k večnemu počitku. Ko sem se vrnila domov, sem šla naročit sveto mašo za očeta. Gospod dekan mi je rekel: „*Tvoj oče ne potrebuje svete maše, bolj jo je potrebna tvoja mama, o kateri ne veste, kje je.*“

Drugi dan so sklenili bratje, naj prevzamem skrb za dom in polje, ker ni bilo o mami nobenega glasu, kje jo imajo zaprto. Ostali sva sami

s sestro Berto, ki je imela takrat 15 let. Jesen je bila in bližala se je zima. Na polju ni bilo ničesar, ker tisto leto ni nihče sejal. Ljudje so nama pravili, naj se s sestro ne drživa doma, da smo mlade in da gre življenje naprej, me pa smo le upale, da se mama vrne.

V Vipavi so imeli zbor volilcev. Komunisti so volili proti našemu županu, a drugi Vipavci, med katerimi sem bila tudi jaz, pa za njega. Kar naenkrat vstane nek zagrizen komunist in zakriči, da jaz nimam volilne pravice. Vstala sem in ga vprašala: „Zakaj ne bi imela te pravice? Morda zaradi moje mame? Kje je moja mati!? Mati desetih otrok, kaj naj bi storila? Slabši ste kot fašisti! Fašisti so človeka ubili, a so pustili trupla pokopati.“ Prišel je mličnik in me odpeljal naravnost v zapor. Zaprta sem bila dve uri, potem pa so me spustili, da sem šla domov.

Ves čas in na vseh koncih sem spraševala po mami. Šla sem v Ajdovščino na sodnijo, pa mi ni nihče dal kakega odgovora. Ko sem nekoč spet šla tja in spraševala po nami, mi je rekel poročnik Miro Oven, naj je ne iščem, ker je ni več med živimi.

Pred našim domom so se večkrat zbirali ljudje, da so kričali proti nam in zahtevali tudi mojo smrt. Zatekla sem se k gospodu dekanu in mu zaupala, da mi tam ni več mogoče živeti. Bil je moj spovednik in me je razumel. Napisal mi je uradno pismo v italijanščini, kjer so bili vsi moji podatki. Kmalu nato sem zbežala od doma, najprej v Trst. Šla sem čez Branico, kjer je bila meja med cono B, ki je bila pod nadzorstvom jugoslovanske vojske in cono A, kjer so bili Amerikanci. Ko sem prišla v Štanjel, ki je bil že v coni A, sem glasno zaklicala: „Živela svoboda!“ Iz Trsta sem odšla v Rim, kjer sem s pomočjo dekanovega pisma napravila vse potrebne dokumente in potni list.

Leta kasneje, ko smo imeli že svoj dom tukaj v Argentini, nas je prišel obiskat naš prijatelj Andrej Repič. Spremljal ga je gospod Janez Bratina, ki bi rad govoril z menoj. Povedal je, da je bil z mojo mamo zaprt nekaj časa v Ajdovščini. Rekel je: „Vaša mama je držala moralo

vsem, ki smo bili tam zaprti. Ne-koč so pripeljali med nas neko 13 let staro dekllico, katere starši so bili že v coni A, med tem ko so njo ulovili in zaprti. Nek partizan jo je hotel zlorabiti, takrat pa je vaša mama vstala, se postavila pred njega in mu rekla: 'Če boste tako delali, bo prišla kazen božja na vas, kakor je prišla nad Nemce'. S tem je dekllico obvarovala, a še isti dan ob 11h zvečer so jo prišli iskat in odpeljali.“ Gospod Bratina je rekel, da so kmalu potem slišali, da je neke blizu zaropotala strojnica. Vendar se je pred nekaj leti izkazalo, da mame niso ustrelili. Pobili so jo do smrti s cepinom. Tega gospod Bratina ni vedel, ker je kmalu nato, ko je bil izpuščen, odšel v Avstralijo.

Ko sem leta 1975 z možem in hčerko Kristino obiskala Slovenijo, smo se sestre in bratje zbrali v naši rojstni hiši. Obujali smo spomine. Ko smo stopili iz hiše, sem videla, da sedi na ganku pred svojo hišo sosed. Ko sem ga pozdravila, ni odzdravil, ampak je povsili glavo. Vprašala sem brata Leandra, zakaj je tako storil. Odgovoril je, da je ta človek nekoč v gostilni popil kozarec preve in priznal, da je on kriv mamine smrti. Potem pa je prosil odpuščanja. Malo predno sem odpotovala, je re-

V Rimu

POTNI LIST Mednarodnega rdečega križa s sliko Pavle Pegan

kla njegova žena moji svakinji, da bi sosed rad govoril z menoj. Odgovorila sem, da ne morem, ker je bilo zame preveč hudo, da mu ne želim ne dobro in ne slabo, ter da zame on ne obstaja. Ljubi Bog naj mi odpusti, a nisem mogla. Zvedela sem tudi, da je bila druga priča, ki je podpisala, da so mamo umorili, njena nečakinja, hči maminega brata. Ta se je kasneje obesila sama.

Moj brat Leander je umrl avgusta leta 1983. Malo pred smrtjo je prosil sina, ki mu je tudi ime Leander, naj išče še naprej našo drago mamo, katere trupla do takrat še niso našli. Rekel je, da se bodo časi spremenili in naj takrat konča to, kar je čutil, da je njegova dolžnost. Ko se je Slovenija osamosvojila, jo je začel iskati. Odkrili so, da je pokopana v Fužinah pri Ajdovščini skupaj z neko drugo žensko. Zaprozil je, naj bi njene ostanke prenesli v Ljubljano in jih položili v grob poleg njenega moža. Ob pregledu njenih zemeljskih ostankov so ugotovili, da je bil vzrok smrti udarec po glavi s cepinom.

Za verne duše, 2. novembra 2002 so se zbrali na kraju, kjer je pokopana, vsi sorodniki Peganove družine in položili tja cvetje ter prižgali sveče. Potem pa so šli skupaj v gostilno, kjer so se po navadi zbirali moji, zdaj že rajni, bratje in sestre. Leta 1996 sem vložila prošnjo za odškodnino, do katere imamo pravico, ker je naša mama ena od tolikih povojnih žrtev revolucije. Ker ni doma več živih potomcev, je mož

moje nečakinje Andreje, Ivan Fajdiga uredil vse potrebno. Ko nam je sporočil, da je odškodnina odobrena, sva sklenila z možem, naj izročijo denar v celoti semenišču v Vipavi. Ustanovitelj malega semenišča v tem kraju je bil dekan Ignacij Breitenberger, prav tisti, ki mi je takrat pomagal, da sem ušla in mi je s tem morda rešil življenje. Če bi tisti denar sprejela za kaj drugega, bi čutila, kakor da imam v rokah kri svoje

PAVLA IN LOJZE BOH po poroki

mučeniške mame.

Na Via dei Colli, kjer je bila osrednja pisarna slovenskih beguncev v Rimu, sem spoznala mladeniča, ki mi je bil zelo všeč. Ime mu je bilo Lojze Boh, doma je bil s Štajerske. Nemci so ga mobilizirali, potem je bil v angleškem ujetništvu, zdaj pa, kot toliko Slovencev, ni maral pod komuniste. Poročila sva se v mestu Bagnoli 4. oktobra 1947. Pri poroki so nama zelo lepo peli naši fantje, ki so bili tam v begunskem taborišču. To je bilo zame lepo presenečenje.

V taborišču je manjkalo hrane. Lačni smo bili 99 dni. Na sveti večer je prišel med nas iz Rima neki kardinal. Imel je za nas polnočnico. Rekel je, da je bil tudi Kristus begunec. Stala sem poleg moža in prosila Jezuščka, da bi lahko prenesla vse

križe in težave, skozi vse življenje.

Dolgo smo čakali na ladjo, ki nas bo peljala v Argentino. Dne 30. decembra smo se v Neaplju vkrcali na ladjo Santa Cruz, ki nas je pripeljala 21. januarja v argentinsko пристanišče Buenos Aires. V emigrantskem hotelu so nam dali kosilo. Bilo je več mesa kot krompirja. Moški so spali v drugem nadstropju, ženske pa v tretjem. Ko sem šla prvič spat v skupno spalnico, sem zelo jokala. Bila sem noseča v tretjem mesecu pa nisem imela ene plenice pa tudi ne enega pesa. Ponoči sem sanjala, da mi je rekla mama: „Ne jokaj, dobila boš dobre ljudi, ki ti bodo pomagali. Tvoj otrok ne bo trpel ne lakote in ne mraza.“ Res sem dobila dobre ljudi, ki so nam pomagali.

Ko sem bila v osmem mesecu nosečnosti, sta me vzela pod streho pokojni gospod Stanko Troha in njegova žena Pavlina. Na vrtu svoje hišice v Hurlinghamu je gospod Stanko sezidal za nas sobico s kuhinjo. Kasneje, ko smo pričeli zidati svoj dom, nam je šel tudi za garanta v banko, da smo dobili posojilo. Pomagal nam je tudi gospod dekan Milavec, ki je prinesel veliko stvari. Spomnim se, da sem imela nekoč le pol kile koruzne moke in nisem vedela, kaj naj naredim s kosilom. Okrog enajstih pa je prišel gospod Milavec in mi prinesel kruha in gnjat. Ko se je že poslavljaj, je na vratih srečal sina Danijela. Videl je, da ima zakrpane hlače, dal mu je v roko nekaj denarja in mu rekel: „*Reci mami, naj ti kupi nove hlače.*“

Svet je potreben dobrih duhovnikov, takih, kot so naši slovenski. Gospod Košiček, ki je bil duhovnik v bolnišnici Fernández v mestu, mi je pomagal, da sem v tisti bolnici dobila potrebno obsevanje. Gospod Anton Orehar mi je nekoč poslal denar, da sem preživela majhne otroke, ko je bil nekaj časa mož brez dela. Čebelica, ki je bila takrat dušnopastirska samopomoč, nam je posodila denar brez obresti, da sem mogla plačati dr. Bercetu svojo operacijo. Gospod Novak pa mi je pomagal duševno, med tem ko sem pomoč gospoda Milavca že omenila. Vsem sem za pomoč v težkih časih iz srca hvaležna.

Veliko lepega in dobrega sta nas naučila tudi gospod Kremžar in nje-

gova gospa Slavica, s katerimi smo bili sosedje. Z gospo sva večkrat ob sobotah šli nakupovat v Liniers, kjer so bile boljše cene kot v Hurlinghamu. Ko sva se zadnjikrat vračali domov, mi je rekla: „*Veste gospa, v Ljubljani sem imela lepo hišo z vrtom, fin porcelan in tudi služkinjo sem imela, vse mi je bilo odvzeto. A Bog mi je dal takega dobrega sina, da vse tisto nadomesti.*“ Zmenili sva se, da pojdeva naslednje jutro v Hurlingham skupaj k maši. Ob pol sedmih zjutraj me je gospa poklicala čez ograjo: „*Gospa Boh, vstanite, ker se bo naredilo pozno!*“ Vstala sem, ker pa je bilo v hiši zraven vse v temi, sem šla sama. Pri sveti maši sem bila zelo raztresena, ko pa sem prišla nazaj, me je poklical čez ograjo njihov sin Marko, naj pridem, ker je ravno takrat vstal in našel mamo in teto brez zavesti. Ko sem prišla, smo tekli po zdravnika. Ena sestra je bila že mrtva. Bila je šibkega srca in je ponoči umrla. Gospa ji je najbrže zjutraj prinesla v sobo petrolejsko pečico, ko jo je našla mrtvo, se je onesvestila, pečica se je prevrnila in pričela kaditi. Zdravnik je poslal obe z ambulanto v bolnico v Haedo, kjer so ugotovili, da sta obe mrtvi.

Gospod Troha, ki je bil vedno zdrav, močan in dobre volje, je bil zadnjih osem let bolan in priklenjen na posteljo. Z možem sva ga večkrat obiskala. Malo predno je umrl, se mi je zdelo, da je zelo opešal. Ko sem prišla domov, sem premišljevala, kako bi mu lahko pomagala. Naslednji dan proti jutru sem sanjala o gospej Kremžarjevi, da me je objela in tako močno stisnila k sebi, da sem čutila njen objem še, ko sem se zbudila. Premišljevala sem: „*Gospa mi hoče nekaj povedati...*“ Šla sem igrat na kinelo. Sanjati o mrtvem pomeni številko 47, gospa pa je imela 68 let, ko je odšla v večnost. Stabila sem na obe številki. Čez pol ure je bila izžrebana številka 68. Denar sem nesla Trohovi hčerki, da je kupila očetu zdravila.

A niso bili vsi ljudje dobri. Ko sem bila spet noseča, me je neka rojakinja, Primorka, ki je prišla v Argentino pred vojno, hotela peljati k zdravniku, da bi prekinila nosečnost. Rekla je, da se v Argentini ne more imeti veliko otrok. Z možem

PAVLA IN LOJZE BOH, ko sta se vselila v svojo hišo v Hurlinghamu

otroku vsake štiri ure penicilin. Po enem tednu se je otroku stanje izboljšalo in so ji odstranili umetno dihanje. Bil je petek, ko so ji spet dali, kot navadno, penicilin. Ko je bila ura štiri popoldne pa ji bolničarka ni dala injekcije. Prosila sem jo, naj to stori, pa je rekla, da ona že ve, kaj dela. Dala ji je injekcijo šele ob osmih zvečer. Drugo jutro sem videla, da je otrok kar naenkrat oslabel. Nesla sem jo, da so ji pregledali pljuča. Glavna bolničarka me je vprašala, kaj se je zgodilo, da se je otroku stanje tako poslabšalo. Povedala sem resnico. Prišlo je veliko zdravnikov, mene so poslali iz sobe. Zatekla sem se v kapelo, ki je v otroški bolnici. V kapeli sem zagledala podobo Marije, ki je imela Jezusa v naročju. „*Ljuba mati,*“ sem ji rekla, „*če je za njeno dobro, pusti jo živeti, če ne, je bolje, da je angel.*“ Ko sem se vrnila, mi je rekel zdravnik, da je izven nevarnosti.

Popoldne je spet prišla tista bolničarka, ki prejšni dan ni dala injekcije. Zdravnik je poklical k sebi njo in mene in vprašal, kako je bilo. Ona je tajila, jaz pa sem povedala po resnici, kako je bilo. Rekla sem: „*Gospod zdravnik, odkar se zavedam, so me starši učili ljubezni do resnice.*“ Odgovoril je, da mi verjame. Ko je odšel, mi je rekla bolničarka, zakaj nisem raje doma in skrbim za štiri otroke, ki me čakajo. Odvrnila sem ji, da zato, ker so oni štirje hvala Bogu zdravi, najmanjša pa je bolna in me potrebuje.

Potem sem imela še več težav z zdravjem in sem prestala deset operacij, a mi je vedno pomagal dobri Bog. Zdaj sem že v letih. Z možem imava pet otrok, Anico, Lojzka, Lenko, Daniela in Kristino, ki so vsi pridni za delo, zdaj pa že tudi enajst vnukov in šest pravnukov. Z možem moliva vsak dan, da bi bili vsi zdravi na duši in na telesu. Res da pošlje Bog včasih težke preizkušnje, a On ve, zakaj je to dobro.

Zahvaliti se moram Bogu in Mariji, ki me je tako čudežno vodila, pa tudi svojim staršem. Bolj ko grem v leta, bolj se spominjam svojim ljubljenim staršev. Dobri starši umrejo, a v srcu svojih otrok so vedno živi. Včasih si mislim, kaj bi bilo lahko z mano, če me Marija ne bi vodila; bila bi kakor ladja brez krmila. ●

zmolim še „Oče naš...“, potem so me zaspali. Ko sem se zbudila, je bila ob meni gospa Mazora: „*Pavla, punčko imaš,*“ je rekla. Vprašala sem jo, če je mrtva. Prinesla mi jo je pokazat, da sem videla, da je res živa in zdrava. Drugi dan me je prišel pogledat ginekolog in mi rekel: „*Nisem veren, a vam rečem, da vas je rešila vaša vera. V stanju kot ste bili, se reši ena od tisoč in tista ste bili vi.*“ Ker sem bila še zelo slaba, je bila vso noč pri meni gospa Mazora. Drugo noč je bila pri meni gospa Kunčičeva, tretjo pa gospa Vera Zurc. Opoldne mi je prinesla Čamernikova gospa kokošjo juho in meso, da sem se okrepila. Domov sem prišla z zdravim otrokom. Ljubi Bog je poskrbel za vse.

Veliko mi je vedno pomagal moj mož, tako z delom, kakor z majhnimi, kasneje pa tudi z velikimi otroki. Ko je bila najmlajša, Kristina, stara deset mesecev, je kar naenkrat zbolela. Zjutraj sem rekla možu: „*Imam občutek, da se bo nekaj zgodilo.*“ Ko sem šla k zibelki, sem videla, da otrok obrača oči. Takoj sem jo zavila v odejico in nesla k zdravniku. Zdravnik jo je pregledal z rentgenom in ukazal, naj jo takoj odnesem v bolnico, ker je imela en del pljuč popolnoma vnet, drugega pa tri četrt. Odhitela sem v bolnico. Pregledali so jo in odločili, da je takoj pričela dobivati kisik. Zdravnik mi je svetoval, naj ostanem v bolnici in dal bolničarki navodilo, naj da

sva sklenila, da tega ne bova naredila. Rodil se nama je sin Lojzek.

Tista žena se je kasneje z možem preselila v Mar del Plato. Nista imela otrok. Ko sta tam kupila stanovanje, jima je zmanjkalo denarja in pisala sta nam, če jima lahko posodimo neko vsoto, ki sta jo potrebovala za prepis. Ker takrat nisva imela denarja, sta jima priskočila na pomoč sin Lojzek in hčerka Anica, ki sta takrat že delala. Tako je tej ženi pomagal prav tisti, ki ga je hotela umoriti.

Ko sem pričakovala svojo najmlajšo hčer, so mi rekli zdravnik, da bom imela težak porod. Devetnajstega julija sem dobila napade. Odšla sem v bolnico v Morón. Spremljala me je gospa Mazora. Ker so ji rekli, da bo dolgo trajalo, je odšla gospa domov. Ob 11. uri zvečer so popadki prenehali. Čutila sem, da mi življenje ugaša. Babica (partera) je rekla, da je otrok mrtev. Pogledala sem v nebo in z vsem srcem prosila ljubelega Boga, naj me pusti živeti, ker so me čakali doma štirje majhni otroci. Rekla sem: „*Obljubim ti, ljubi Bog, če mi podeliš to milost, bom skušala vse težave potrpežljivo prenašati.*“ Prišel je ginekolog in me pregledal. Rekla sem mu: „*Gospod doktor, če ne bi imeli usmiljenja do mene, imejte ga do štirih otrok, ki me čakajo doma.*“ Ko me je pregledal, je rekel, da so pri otroku še znaki življenja in da me bo operiral. Prosila sem ga, da

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (5)

Koroška

Spustil sem se s travnika na cesto. Spet je pod nogami zaškrtnalo kamenje. Povsod okrog so stali ljudje, kot da bi nekaj čakali. Večina voz je stala ob cesti in konji so kljub komatom mulili travo. Že blizu predora sva šla z Zmagom mimo skupine kmečkih mož, ki so se ob cesti pogovarjali. Eden me je nagovoril: „Ali si ti sin gospoda Kremžarja?“ Pokimal sem. Možje so naju gotovo videli, ko sva z atom sedela na travi. Neznavec se mi je pridružil. „Veš, povem ti, da boš vedel: tvoj oče je bil vso noč z nami. Tukaj pred tunelom smo sedeli, vse polno nas je bilo beguncev. Nekaj sto. Ženske, možje, otroci, vsi na kupu. Bali smo se, da vsak hip udarijo po nas partizani, pa nas je tvoj oče, gospod urednik Kremžar, miril in rekel, naj molimo. Bil je miren in le s svojim zgledom je dosegel, da se ljudi ni polotila panika. Vso noč je molil z nami na glas rožni venec. Do jutra. On je ostal z nami. Da boš vedel, kakšnega očeta imaš.“ Zahvalil sem se mu in krenil za prijateljem, ki me je čakal pri vhodu v predor. Vedel sem, da bi se moral dobremu možu vse drugače zahvaliti za to, kar mi je povedal, za dragocen dar, ki mi ga je dal. Pa nisem našel pravih besed in sem tudi njega, kot malo prej očeta, pustil sredi ceste.

Predor je bil skoraj prazen. Nekaj voz je bilo namenjenih skozi, večina pa je hotela počakati na tej strani, da pridejo domobranski bataljoni in zavarujejo cesto. Predno sem stopil v predor, sem od daleč videl, da si je nekaj kmečkih družin s težko obloženimi vozovi izbralo strmo pot, po stari cesti čez prelaz. Konji so komaj zmagovali klanec, a gospodarji z ženami in otroki očitno niso zaupali predoru, kjer se ni bilo mogoče skriti, če bi te na oni strani čakal kdo s strojnico. Večino pa je bilo vendarle bolj strah ljubeljske strmine kot temne poti skozi predor.

Ko sem stopil za obloženim kmečkim lojtrskim vozom v predor, sem opazil, da ni dokončan in da tudi ceste še ni. Stopali smo po živi skali. S stropa je kapljala voda. Konjem je drselo po hrapavi skali, ki jo je povsod pokrivalo tanko, spolzko blato. Predor je bil širok, a paziti je bilo treba, kam si stopil, ker tla niso bila poravnana in ti je noga lahko zadela ob skalo ali pa se ti zvila, če si stopil, kjer je bila ta globlje izsekana, v lužo. Z vsakim korakom je postajalo temneje. Luči ni bilo in vsakdo je stopal trdo za svojim predhodnikom. Tu in tam je poblišnila žepna svetilka, a ker je bila pot še dolga, so redki, ki so imeli s seboj baterije, z njimi varčevali. Ker nisem vedel, kako dolg je predor, se mi je pot po njem

Še ne dokončani predor na Ljubelju.

zdela tvegana in sem razumel kmete, ki so izbrali sončno cesto čez prelaz. Kasneje sem slišal, da so nekatere skupine beguncev hodile skozi predor po nekaj ur, ker se je neobdelana cesta včasih zagostila z vozovi in s preplašenimi konji. Mi smo imeli srečo. Naenkrat se je pred mano posvetilo in stal sem na Koroškem.

Bilo je prvič, da sem se znašel zunaj meja nekdanje Jugoslavije. Vedel sem, da sem še vedno na slovenskih tleh, a občutek, da sem pustil za seboj državno mejo, ni bil prijeten. Umaknili smo se. Domovina bo vsaj nekaj časa v rokah komunistov. Kaj bomo našli, ko se vrnemo? Vse to se mi je podilo po glavi, a k sreči ni bilo dosti časa za razglabljanja. Cesta se je obrnila navzdol, ob njej sem zagledal barake, okrog njih pa precej domobrancev, med njimi tudi fante iz našega kolesarskega oddelka.

Z Zmagom sva se jim pridružila. Povedali so, da imajo povelje ostati pri tunelu in čakati, da pride za nami udarni bataljon Vuleta Rupnika. Nisem spraševal, od koga naj bi povelje prišlo. Razšli smo se po barakah in se pripravili, da bomo tu prenočili. Potem smo posedli po travi in čakali. Sredi popoldneva so pričele prihajati skozi predor prve čete naših bataljonov. Mimo nas so se spuščali v dolino najprej dobro oboroženi vodi in čete Rupnikovega bataljona, za njimi pa v presledkih še drugi. Vse popoldne do večera so hiteli mimo nas po robu ceste

fantje s svojimi podčastniki in častniki v nepretrgani vrsti po eden ali dva, in izginjali za ovinkom. Skoraj vsi so imeli čez ramo brzostrelke, nekateri so nosili strojnice, tu in tam je bilo videti lahke minomete. Kadar smo koga prepoznali, smo si pomahali. Pogled na domobrance, ki so s prožnim korakom in vedrih obrazov šli v boj, da nam odprejo pot do zaveznikov, je bil za nas, ki smo bili nekako prepuščeni sami sebi, blažilen. Čeprav na umiku, smo bili urejena, slovenska vojska.

Pričelo se je mračiti. Polegli smo po tleh v barakah, ki so bile, kot smo zvedeli, del nacističnega koncentracijskega taborišča Mauthausen. Predor so zgradili Nemci s prisilnim delom ujetnikov, ki so bili po večini Francozi.

+ + +

Drugo jutro, 11. maja, smo morali zgodaj na pot. Cesta se je vila zdaj stalno navzdol, med gozdovi in s soncem osvetljenimi gorskimi grebeni. Bila je polna voz, vozičkov in tovornjakov ter utrujenih družin. Vse se je pomikalo proti vasi Podljubelj, ki naj bi bila nekje v dolini.

Sedli smo na kolesa. Navzdol je šlo kar samo, a po polni cesti ni bilo lahko voziti. Drug za drugim smo se spustili po ozki stezi, ki so jo puščali begunci na robu ceste. Treba je bilo zavirati na vso moč. Zvonili smo in kričali, da so ljudje gledali, kaj prihaja za njimi, in se umikali. Kolo je vedno našlo malo prostora, da je lahko švignilo mimo civilistov, se izognilo zapreki ali prehitelo tovornjak, ki je zasedal cesto skoraj do roba.

Z Zmagom sva kmalu pustila za seboj ostale bolj previdne tovariše. Hitrost mi je dajala prijeten občutek, da obvladam položaj. Zmago je sprva vozil spredaj, jaz pa tik za njim. Ovinek je sledil ovinku, prehitevala sva tisočglavo begunsko vrsto, ki se je zdaj držala leve strani ceste, kjer je bil hrib, medtem ko je bila na desni globel, ponekod polna dreves. Veter je žvižgal mimo ušes.

„Prostor! Prostor!“ sva kričala in ljudje so začudeno gledali, kakšen tepec divja s kolesom po ljubeljskem klanecu. Ko se mi je na nekem ovinku zazdelo, da mi kolo uhaja izpod nog, sem močneje pritisnil na pedala, da bi zavrl, pa se v mojo grozo brzina ni zmanjšala. Nožna zavora je od stalnega trenja odpovedala; poskusil sem z ročno, a je bila prešibka, da bi ustavila kolo. Z vsakim trenutkom se je hitrost večala. Zaklical sem Zmagu, naj me spusti mimo. Umaknil se je. Ni mogel vedeti, da sem ostal brez zavore. Klanec je bil na ovinku še nekam položen, a se je hitro nagnil v dolino. Kolo je ponorelo. Mimo so švigali obrazi, konji, vozovi... Vprašanje je bilo le, na katerem ovinku me bo vrglo s ceste ali ob rob kakega tovornjaka.

Tedaj zapazim na desni strani ceste nizko kmečko hišo s široko odprto lesno, za katero je bil sadovnjak. Nagnil sem kolo in švignil skozi vrata mimo kokoši in prestrašene gospodinje med drevesa, se nekajkrat v krogu zapeljal po visoki travi mimo hrušk in jablan pa skoraj padel s kolesa, ki je končno izgubilo zalet. Iz nožne zavore na zadnjem kolesu se je kadilo. Prijazna gospodinja, ki je videla mojo zadrego, je prinesla korec vode, s katero sem ohladil cvrčečo os, potem pa še svojo žejo. Nato sem sedel v travo, naslonil glavo na drevo, zaprl oči in se oddahnil.

Zmagu me je kmalu dohitel. Ni vedel, zakaj sem tako

zdijval po klanecu. Poučil me je, da vroče zavore ni pametno polivati z mrzlo vodo, strokovnjaško pregledal kolo in ugotovil, da lahko nadaljujeva pot. Pobral sem se s trave, pogledal okrog sebe, da ne bi česa pozabil, in zagledal tik ob drevesu v travi lepo zložen kupček igralnih kart. Bile so prav take, kot jih je imela doma tetka Mili, da je ob sredah s stričkoma Ivanom in Vladom, svojima bratoma, igrala 'remi'. Pobral sem jih in vtaknil v žep za tetko, ko se dobimo pri Angležih.

Kolona je spet stala. O naših kolesarjih ni bilo sledu. Počasi sva vozila ob stoječih vozovih. Naenkrat je bilo begunske vrste konec. Pred nama se je odprla prazna, gladka, bela cesta. To je bil nenavaden pogled. Stopila sva s koles in pričela počasi stopati v smeri proti Borovljam. Ko sva se čez čas ozrla, sva opazila, da je kolono zakril ovinek. Okrog naju je bil gozd. Kamor sva pogledala, ni bilo žive duše. Dan je bil lep, brez vetra in vse naokoli je bilo tiho. Naredila sva še nekaj korakov, pa obstala. Ni bilo razloga, da bi se vračala, pot naprej pa se nama tudi ni zdela varna. Sedla sva pod smreke ob cesti.

Odprla sva krušnjaka. Zaloga suhe hrane se je hitro krčila in tako je bilo najino kosilo precej pičlo. Molče sva žvečila rezino črnega kruha in košček sira. Izza ovinka se je prikazal vojak. Ko se je približal, sva videla, da je nemški oficir s srebrnimi našitki. Stopal je počasi, kot bi se sprehajal. Brezbrižno naju je pogledal, pa nadaljeval svoj sprehod. Predno je prišel do naslednjega ovinka, se je ustavil, se podobno kot midva usedel na rob ceste in pričel nekaj jesti. Zanj je bilo konec vojne, konec nevarnosti, konec odgovornosti. Po kratkem ujetništvu bo odšel domov. Srečen človek.

Z Zmagom sva pojedla in čakala, da se izza ovinka prikažejo prvi vozovi. Ni se nama ljubilo nazaj, da bi vprašala, zakaj stojimo. Molčala sva in tuhtala, ko je za gozdom pod nama vžgalo, kot bi bil sodni dan. Ni bilo slišati posamičnih strellov niti drdranja strojnic niti eksplozij granat. Vse je bilo kot en sam izbruh neštetihi cevi avtomatskega orožja. Nikdar nisem slišal takega streljanja. Ni se pričelo z enim strelom. Bila je kot dolga, strašna, nepretrgana salva.

Kakor se je streljanje nenadoma pričelo, je tudi kot na povelje v hipu prenehalo. Ni pojenjavalo, ni se izgubilo v posamičnih streljih. Za viharjem je zavladala grobna tišina. Boja je bilo konec. Domobranski bataljoni so razbili partizanski obroč. Bilo je v petek, 11. maja. Na cesti razen naju ni bilo videti žive duše. Nемец je nekam izginil. Minilo je precej časa, predno so se izza ovinka pokazali prvi vozovi.

Ker sva s prijateljem hotela vedeti, kaj se je zgodilo, sva ob cesti počakala, da se je prikazala štabna četa, ki je to pot kar narasla. Poleg naših kolesarjev sem opazil še več domobrancev, ki so stopali okrog znanega tovornjaka. Ostalih štabnih avtomobilov ni bilo videti. Povedali so nama, da sva zamudila kosilo, ki so si ga pripravili s hrano, katero je poleg drugega prevažal naš tovornjak. Bil je verjetno zadnji obrok, predno pridemo do Angležev. Upali smo, da bo zdaj, ko nam je Vule, kot smo rekli mlademu Rupniku, odprl pot, to prav kmalu.

Kljub odprti poti se je kolona pomikala zelo počasi.

(Dalje prihodnjič)

Duhovno življenje je objavilo

OKTOBER - NOVEMBER

PRED 70 LETI (1934)

32. mednarodni evharistični kongres v Buenos Airesu se je vršil med 10. in 14. oktobrom. Slovenski dušni pastir Josip Kastelic je več dni pred začetkom kongresa nudil priložnost rojakom, da lahko opravijo slovensko spoved. Oktobrski številki *Duhovnega življenja* (64 in 65) sta bili posvečeni temu dogodku. Avtorji člankov so bile znane osebnosti iz Slovenije: p. Janez Pristov DJ, dr. Jakob Aleksič, dr. Anton Trstenjak, Aleš Napret, Josip Gostinčar, Janez Filipič in Jožef Klekl. Slovenske rojake je pripravljalo na to slavje poseben odbor, katerega so sestavljali: predsednik Martin Zidar in odborniki Franc Lakner, Franc Ozmec, Josip Suban, Ciril Jekše, Andrej Škrbec in Josip Kastelic. Žal ni prišel na ta kongres nobeden od slovenskih škofov in duhovnikov, pač pa sta prišla iz Jugoslavije barski nadškof in primas Srbije dr. Nikola Dobrečić ter sarajevski nadškof dr. Ivan Šarič.

Med oglasi *Duhovnega življenja* so tudi naslednji:

Naše sestre na Dock Sudu so otvorile otroški vrtec v ulici M. E. Estévez, kjer sprejemajo otroke od 2 let naprej. Podučujejo tudi odrasla dekleta v ročnih delih, petju in raznih jezikih.

Zavod naših šolskih sester v Rosariju, ulica Buenos Aires 1831, sprejema na stanovanje in hrano deklice, ki obiskujejo notranjo ali kakšno drugo zunanjo šolo.

Zavod sv. Cirila in Metoda sprejema dečke v popolno varstvo. Obrnite se pismeno ali osebno na: Asilo Lipa, Villa Madero C. G. B. A. (Bs. Aires)

PRED 60 LETI (1944)

DVOJNA ŠTEVILKA

Zaradi priprav na evharistični kongres in potovanja urednika v notranjost Argentine je izšla revija *Duhovno življenje* skupno za mesec oktober in november. Posvečena je bila evharističnemu kongresu in spominu na Simona Gregorčiča ob 100-letnici rojstva. Slovenski duhovnik David Doktorič, ki sicer deluje v Uruguayu, je za revijo napisal članek in pesem v spomin Gregorčiču, katerega je osebno poznal. V kastiljščini je napisal o njem daljši članek dr. Viktor Kjuder. Objavljeni so bili številni prevodi Gregorčičeve poezije v kastiljski jezik. 10 strani revije obsega članek Franca Gabrovska: La Frontera Nacional Yugoslavo - Italiana.

EVHARISTIČNI KONGRES

Slovenski rojaki so se udeležili posebnih maš in molitvenih ur za Slovence v kapeli na Manuel Estévez 630 v Avellanedi ter v cerkvi na Avalos 250 in na Av. del Campo na Paternalu. Skupno z drugimi verniki so se med drugim udeležili 15. oktobra zaključne procesije od Catedrale na Plaza Congreso, z obema zastavama. Ves čas kongresa so pomagali v dušnem pastirstvu slovenski duhovniki, med njimi David Doktorič, ki je prav za to prišel iz Montevidea. Po procesiji so se rojaki udeležili Gregorčičeve proslave.

GREGORČIČEVA PROSLAVA

Praznovala se je v dvorani 'Príncipe Jorge' na Sarmiento 1320 (tri kvadre od mesta, kjer je bil evharistični kongres zaključen).

Pripravil jo je poseben odbor, ki ga je vodil Franc Kurinčič. Svečanosti se je udeležilo kakih 1300 rojakov. V prvem delu so bile deklamacije Gregorčičevih poezij, ob pesnikovem portretu, katerega so prinesli v slavnostnem sprevodu fantje in dekleta v narodnih nošah. V drugem delu sporeda so predvajali glasbene bisere slovenskih kompozitorov na motive Gregorčičevih ponarodelih pesmi s kupleti in zbornimi spevi, spremljani z orkestrom. V tretjem delu je bil nastop posameznih zborov in skupnega mešanega zbora z 150 pevci, katere je vodil Ciril Jekše, kar je bil višek večera.

ROŽENVENSKI MESEČ

Kot vsako leto so se tudi letos oktobra zbrali rojaki na romanju v Novi Pompeji. Po molitvi rožnega venca so obnovili posvetitev Srcu Marijinemu. Hladnik pripominja: „Vsa ta dejanja so bila prepletena s prelepim petjem našega mladega zbora, ki postaja vsak dan bolj dovršen. Po petih litanijah smo pohiteli v kamarin, kjer se naša pesem kar ni hotela ustaviti.“

DUŠNOPASTIRSKI OBISK ROJAKOV

Janez Hladnik se je meseca novembra odpravil na dušnopastirski obisk rojakov v Formoso, Paraguay, Chaco in Misiones. Povsod so ga ljubeznivo sprejeli. Zahvaljuje se jim tudi za prispevke za kritje potnih stroškov. Posebej se zahvali rojakom v El Dorado, kjer mu je Pavel Novak nudil domovanje, Karlo Može pa avto za pota. Srečal je več doslej nepoznatih rojakov: v Cerro Azul živi Idrijčanka Lia de Breitegger, v Posadas dva brata Kokoravec. V Asuncionu je obiskal naše sestre, ki vodijo razne zavode, v Laishi pa

imajo indijanski misijon. V Resistenciji in sploh v provinci Chaco je med rojaki največ Belokranjcev.

PRED 50 LETI (1954)

OKTOBER

7: Slovenski dušni pastir v San Martinu, duhovni svetnik **Karel Škulj**, vabi vse rojake iz okolice, da sprejmejo **fatimsko Marijo**, ki se bo na svojem romanju ustavila za tri dni tudi v farni cerkvi v San Martinu. Za Slovence bo posebna molitvena ure, sveta maša in blagoslov.

10: Podpisana je bila kupno-prodajna pogodba, po kateri je hiša na ulici Ramón L. Falcón 4158 v Bs. Airesu (bodoča Slovenska hiša) prešla v last Slovenskega dušnega pastirstva. „Prvo, kar bo treba zgraditi, je dvorana, kajti to je v Buenos Airesu najtežje dobiti, Slovenci pa imamo prireditve skoro vsako nedeljo.“

15: Umrl je duhovnik Avguštin Cunja (Zugna), ki je bil letos posvečen v Rimu.

17: Vsakoletni študijski dan SKAS-a je bil pri slovenskih šolskih sestrah na Paternalu. Mašo je daroval duhovni vodja direktor Anton Orehar. Glavni referat (v dveh delih) je imel dr. Milan Komar. V prvem je podal pregled dejanskega stanja v delovanju skupnosti, diagnozo hib in sredstev, ki naj te odstranijo. Po debati, ki je sledila, je v drugem delu skušal iti za vzroke, ki so sicer osebnega značaja, a s svojimi posledicami odločilno vplivajo na delovanje in na njegovo smer.

17: Južnoameriška Baragova zveza je določila to nedeljo za **Baragov dan**. Povabila je rojake, naj opravijo Baragovo devetdnevničo. Ta dan so pri vseh slovenskih mašah pridigali o Baragi, po maši pa molili za njegovo beatifikacijo. Proslave v dvoranah so bile v Lanusu, v Ramos Mejiji in v San Justu.

24: Misijonske nedelje, ki se

je proslavljala v cerkveni dvorani v Ramos Mejiji, se je udeležilo okrog 100 rojakov. Dr. Ignacij Lenček je podal nekaj misli o Mariji in misijonih, Ladislav Lenček CM pa je s skioptičnimi slikami prikazal podobe Marije, kot so jih izdelali umetniki v misijonskih deželah.

31: Praznik Kristusa Kralja je organizirala slovenska *Katoliška akcija* s sodelovanjem SPZ Gallusa. „Idea Kristusa Kralja je tista ideja, ki najbolj uspešno pobija drugo idejo: diktaturo brezbožnega komunizma“. Slavnostni govornik je bil Sebastjan Kocmur, ki je govoril o temi: **Naš veliki povratek**. Akademija je bila v dvorani argentinske ženske KA na Montevideo 850. Tiskan spored in dvorano je opremil slikar M. Volovšek.

NOVEMBER

1: V Argentini je kult rajnih zelo močan. Argentinci radi obiskujejo grobove in zlasti na praznik Vseh svetnikov in na dan vernih duš so pokopališča prepolna obiskovalcev. „Žal ti ljudje proslavljajo bolj spomin svojih dragih, ne znajo pa lajšati njih trpljenja, ki jih je v posmrtnem življenju zadelo“. Slovenci v Buenos Airesu so imeli na praznik Vseh svetnikov pobožnosti za rajne v jugoslovanski grobnici na osrednjem mestnem pokopališču Chacarita, pa tudi v Lanusu in v Ramos Mejiji.

14: Prireditve slovenske mladine, organizirane v SDO in SFZ je zbrala nad 850 rojakov na Pristavi.

21: Srebrni jubilej redovniške zaobljube je praznovala **s. Estera** - Marija Mak, prednica v vojaški bolnišnici v Campo de Mayo. Od leta 1937 deluje v Argentini.

21: Skupni izlet v Parque de los Derechos de la Ancianidad sta priredili mladinski organizaciji SDO in SFZ. Po maši v cerkvi sv. Julije so se odpeljali s posebnimi izletnimi avtomobili.

28: Argentinski katoličani so na prvo adventno nedeljo obhajali **izseljensko nedeljo**. Tudi po slovenskih verskih središčih so bile pridige posvečene tej temi. V Ramos

Mejiji so imeli Slovenci proslavo v farni dvorani skupno z drugimi izseljenskimi skupinami.

Letos je *Argentinski katoliški odbor za izseljenstvo* pripravil **študijske dni za direktorje izseljencev** v Argentini. Namenjen je bil ta posvet v prvi vrsti direktorjem za izseljenstvo v argentinskih škofijah, udeleževali pa so se ga tudi direktorji posameznih narodnostnih skupin, ki v državi živijo. To je bila prva priložnost, ko so se ti obojni direktorji, kateri imajo na skrbi blagor izseljencev v Argentini, sešli in skozi tri dni študirali problem, ki je usoden za Cerkev tako, kot je bil delavski problem v 19. stoletju. Vseh razprav se je udeleževal ves čas tudi Anton Orehar, narodni direktor za Slovence v Argentini. ●

IZSELJENČEVA OTOŽNOST

SLAVKO SREBRNIČ
(ps. Štefan Tonkli)

Nekje nezatna bo gomila,
na njej trohnel bo skromen križ -
če te bo moja pot ganila
in mi ga, tujec, zasadiš.

Mordá ta pampa bo brezmejna
telo sprejela - prah droban,
ko duša božje Biti žejna
zajadra v večni ocean.

Jujuy, Formosa, Salta, Chaco,
subtropičnih dežel obroč -
bom tam končal življenja tlako,
prestopil v tiho, večno noč?

Nekje nezatna bo gomila...
Morda kje v Santa Cruz, Chubut -
ko mi bo smrt srce izpila,
v tujini bom v zemljo zasut.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

52. OBLETNICO DRUŠTVA SLOVENSKE VASI so praznovali rojaki v nedeljo, 1. avgusta. Ob 9. uri so se vsi udeleženci zbrali pri sv. maši v cerkvi Marije Kraljice. Maševal je g. župnik Jože Bokalič. Pri pridigi je govoril o minljivosti materialnih dobrin ter opozoril na višje vrednote.

Po sv. maši so se na igrišču Hladnikovega doma odigrale zanimive tekme starejših moštev. Možje so se pomerili v nogometu, žene pa v odbojki. Pokazali so, da še vedno ohranjajo sposobnost za šport. Sledilo je skupno kosilo, ki so ga pripravile skrbne gospodinje, dekleta in fantje pa so ga spretno postregli.

Popoldne je bil kulturni program v dvorani Hladnikovega doma. Predsednik Društva prof. Franci Stanovnik je pozdravil vse navzoče in posebej povabil k sodelovanju pri društvenem življenju. Slavnostni govornik je bil prof. Martin Sušnik, ki je svoje misli razvil ob naslovu: Rasti v tem, kar smo. Na preteklosti moramo graditi prihodnost. Biti pa moramo ustvarjalni, da se ohranjanje ne bi spremenilo v mrzel zastoj. V domu naj se človek res počuti doma, to je bila misel ustanoviteljev Društva pred dvainpetdesetimi leti. Rasti moramo v tem, kar smo. Kako, po katerih poteh, na kakšen način, so vprašanja, na katere moramo iskati odgovore skupaj, je na koncu poudaril mladi govornik.

Po govoru je sledila otroška predstava: „Gledališče živalskega vrta“, ki so jo pripravili učenci Baragove šole. Otroci so igro predstavili že na Alojzijevi proslavi v Slovenski hiši, vendar je bila za večino udeležencev novost. Gledalci so z zanimanjem sledili sproščeni igri otrok v živalskem vrtu. Vsem igralcem in sodelavcem čestitamo.

V nedeljo, 1. avgusta, sta veleposlaništvo Republike Češke v Argentini in Češki dum priredila

proslavo, s katero sta počastila države, nove članice Evropske zveze. Slovesnost je bila v **DVORANI UNIVERZE KENNEDY**. Posamezne države so se predstavile z različnimi nastopi. **PRISTAVSKI OTROŠKI PEVSKI ZBOR ZARJA MLADOSTI**, pod vodstvom prof. Marjane Jelenc, je zastopal Slovenijo. Po uradni predstavitvi je Pavel Grohar opisal delovanje slovenske skupnosti v Argentini. Zbor je zapel štiri pesmi in sicer: Zvonček, Meglice nad jezerom, Lastovičke in Mlin. Na klavirju jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Poslušalci so petje nagradili z močnim ploskanjem, nato je zbor še dodal pesem V dolinci prijetni. Čestitamo pevovodkinji in zboru, ker so tako lepo predstavili Slovenijo.

V soboto, 7. avgusta, je bila v okviru Slovenske kulturne akcije **PREDSTAVITEV KNJIGE Pavla Ranta „TO SEM BIL“**. Knjigo je uredil dr. Jože Rant, ki jo je skupaj z arh. Marjanom Eiletzem tudi predstavil. Po predstavitvi se je med udeleženci razvila živahna debata.

34. MLADINSKI DAN V SLOMŠKOVEM DOMU je bil v nedeljo, 8. avgusta. Mladi so ta dan vstali zgodaj, ker so se že pred mašo začele tekme v odbojki med odseki SDO — SFZ. Ob 11. uri sta Lučka Kinkelj in Andrej Grabnar, ob petju argentinske in slovenske himne, dvignila na drogu obe zastavi. Sv. mašo je daroval g. župnik Franci Cukjati. Ob spremljavi kitar smo peli mladinske cerkvene pesmi. Pri pridigi je g. Franci nanizal lepe in koristne misli o vzgoji otrok in mladine.

Opoldne je bilo skupno kosilo. Popoldne so se nadaljevale tekme v odbojki, zvečer pa je bil kulturni program. Začel se je s pozdravom predsednice krajevnih mladinskih organizacij Lučke Kinkelj. Najprej so predstavili „sejo“ mladinskega odbora, nato pa filmski prerez progra-

mov mladinskih dni. Dekleta so zaplesala ob spremljavi moderne glasbe, fantje so pripravili telovadno vajo s prižganimi baklami. Telovadne nastope je pripravila Tatjana Pannino. Ob koncu so izročili pokale zmagovalcem na tekmah v odbojki. Ponovno so jih dobili dekleta in fantje iz Našega doma San Justo.

Isto nedeljo je bil v *Našem domu v San Justu* **DRUŽINSKI DAN** v priredbi Balantičeve šole. Po sveti maši je bil v domu skupen zajtrk. Sledile so igre in kosilo. Popoldne je bil srečelov, ki je razveselil vse dobitnike.

Tudi *na Pristavi* so praznovali družinsko nedeljo s skupnim kosilom. Tokrat so se postavili možje v vlogi kuharjev.

V četrtek, 12. avgusta, je imela **ZVEZA SLOVENSКИH MATER IN ŽENA** svoj **REDNI SESTENEK v Slovenski hiši**. Vodila ga je predsednica gospa Pavlina Dobovšek. Po seji je sledil razgovor z gospo Anko Savelli Gaser z naslovom: Splošno o petju in glasbi. Gospa nam je govorila o svojem obširnem delu, ki ga je opravila na pevskem področju kot dirigentka Gallusa in raznih drugih zborov.

GLASBENI VEČER SDO—SFZ je bil v soboto, 14. avgusta, v Slovenski hiši, tokrat že 35. Nastopili so mladi, ki gojijo glasbeno umetnost. Veliko srce na odru je simbolično predstavljalo ljubezen do glasbe. Najprej so nastopili najmlajši in sicer otroški pevski zbor Zarja mladosti, ki ga vodi prof. Marjana Jelenc. Na klavirju jih je spremljala prof. Lučka Marinič Kastelec, na prečni flavti pa Saška Ayerbe Rant. Zapeli so sledeče pesmi: Zvonček, Lastovičke in Slovenski nagelj. Nato sta se predstavili Saši Podržaj, ki je igrala na klavir in Silvija Žnidar na prečni flavti. Sledila je skupina B.A. Blues z rock glasbo. Naslednja sta bila pevca solista Luka Somoza

Ostrc in Silvia Bouille. Na klavirju ju je spremljal Carlos Britez. Zapel je tudi Mešani pevski zbor iz San Justa pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Toni Podržaj pa je zaigral na kitaro. V drugem delu je nastopila skupina Baruc. Tatjana Gričar je zaigrala na orgle. Sledila je skupina mladih muzikantov po imenoma Charles T. (Marko, Pavel, Boris, Kristina in Marjan Mehle). Nato je zapel solist Marko Štrubelj. Marjanka Ayerbe Rant je zaigrala na čelo, Saši Podržaj pa na klavir. Nastopila je tudi skupina Jermanovih (Magdalena, Marjana in Tomaž).

Za luči in zvok je poskrbel Aleks Šuc s pomočniki: Damijan Rozina je oblikoval ličen program. Cecilija Stanovnik in Tonči Pavlič sta pripravila sceno. Večer si je zamislila gospa Vera Podržaj. Napovedovalca sta bila Andrejka Zupanc in Danijel Kocmur, Tone Mizerit je lektoriral povezavo. Program glasbene večera je obsegal zelo širok obseg glasbe, od klasičnih solosplov do modernega rocka, pač po zanimanju nastopajočih.

ROMANJE V LOURDES. Prav na praznik Vnebovzjetja Device Marije, ko je sv. oče Janez Pavel II. romal v Lurd v Franciji, smo tudi Slovenci romali v naš argentinski Lurd v Santos Lugares. K lurški Materi Božji romamo že mnogo let. Še pred novo emigracijo so slovenski izseljenci s Primorske romali pod vodstvom msgr. Hladnika. To tradicijo smo ohranili.

Letos smo se zbrali v spodnji cerkvi romarskega svetišča. Ob vходу smo prejeli spominske podobice z molitvijo za uspeh 10. evharističnega kongresa v Argentini.

V cerkvi smo najprej molili rožni venec, nato pa peli litanije Matere Božje. Sledila je romarska sv. maša, ki jo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, dr. Jure Rode. Somaševala sta dr. Mirko Gogola in g. Marjan Vidmar, ki je tudi pridigal. Govoril je o Mariji Božji Materi in sicer o njeni popolni predanosti Bogu, tudi v trenutkih, ko ji še ni bilo jasno, kaj to pomeni. Z besedami: „Glej dekla sem Gospodova,“ je sprejela božje materinstvo in spremljala Jezusa vse življenje do smrti na križu.

Slovesnost romanja je povzdignilo mogočno ljudsko petje, ki ga je vodila priložnostna skupina pevcev. Na orglah je spremljal petje lic. Janez Žnidar. Med romanjem je bila priložnost za spoved. Lepo število rojakov je prejelo sv. obhajilo.

S pesmijo „Marija skozi življenje“ smo zaključili naše letno romanje.

V ponedeljek, 16. avgusta, je bil **SESTANEK ZVEZE SLOVENSКИH MATER IN ŽENA, odsek Pristava.** Vodila ga je predsednica Marta Križ Golob, govorila pa je Lenči Komar o protokolu.

V četrtek, 19. avgusta, je imela **Zveza slovenskih mater in žena iz San Martina** svoj redni mesečni sestanek. Vodila ga je predsednica Marjeta Smersu Boltežar. Predaval je arh. Jure Vombergar o temi „Priimki Slovencev“.

BISERNA MAŠA g. prelata dr. MIRKA GOGALE. Redka slovesnost biserne maše je bila v nedeljo, 22. avgusta, v cerkvi Marije Pomagaj. Daroval jo je g. prelat dr. Mirko Gogola, ki je med nami poznan po svojem dušnopastirskem delu. Pogosto je vodil duhovne vaje, duhovne obnove, pridigal, predaval na raznih prireditvah, pisal razprave o izseljencih in njihovi problematiki. Skupaj z biseromašnikom so somaševali: delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode, pater dr. Alojzij Kukovica, g. Marjan Bečan in g. Dane Vrečar. Dr. Jure Rode je pozdravil biseromašnika in mu čestital k tako lepemu jubileju, šestdeset let mašniške službe v Gospodovem vinogradu. Pridigal je biseromašnik sam. Zahvalil se je staršem in vsem dobrotnikom, ki so ga podpirali v njegovem poklicu na poti do oltarja, predvsem pa Bogu za šestdeset let mašništva. Na slovesnosti biserne maše je prepeval Mešani pevski zbor iz San Justa, pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar. Na orgle jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser.

Po sveti maši je bilo v prostorih Slovenske hiše slavnostno kosilo. Slavje biserne maše dr. Mirka Gogale so pripravili Šentjoščani in Dušno pastirstvo.

„Z upanjem gremo naprej“, je bilo **geslo MLADINSKEGA DNE V CARAPACHAYU.** Kot vsako leto, so tudi letos mladi pripravili svoj dan v nedeljo, 22. avgusta. Že pred sv. mašo se je začelo tekmovanje v odbojki. Ob 11. uri je bila mladinska maša, ki jo je daroval g. Franci Cukjati. Pri pridigi je razvil misli iz evangelija in svetoval mladim, naj poslušajo starše, ki imajo življenjsko izkušnjo in vedo, kaj je prav.

Opoldne je bilo na razpolago kosilo, potem pa so se nadaljevale igre odbojke. Zmagali so dekleta in fantje iz San Justa in odnesli pokale. Zvečer je bil kulturni program. Mladina je vse prisotne presenetila z igro, ki jo je režirala Ani Klemen. Napovedovalec Andrej Žnidar je predstavil moderni odrski prikaz, pri katerem so nastopili mladi, ki zahajajo v dom. Gledalci so jih nagradili z burnim ploskanjem. Čestitke mladini, ki je pripravila tako posrečen kulturni program. Po prireditvi je bila prosta zabava.

DRUŽINSKO NEDELJO v Slomškovem domu smo praznovali 29. avgusta. Kot običajno smo se zbrali pri sv. maši, ki jo je daroval g. Franci Cukjati. Prepeval je otroški pevski zbor Slomškove šole pod vodstvom Marcela Brule. Po maši je vse navzoče pozdravila voditeljica Slomškove šole Helena Rode. Povedala je nekaj misli o vlogi družine v današnjem modernem svetu, ki ni naklonjen družinam in vzgoji k vrednotam. Poudarila je Slomškove besede: „Le zvestoba Bogu bo dala boljše ljudi in boljše čase.“

Program družinske nedelje so pripravili otroci Slomškove šole pod vodstvom skrbnih učiteljic. Predstavili so pristno slovensko družino, ki je nastala v Slomškovem domu. Med prizori so otroci posameznih razredov plesali, telovadili in peli. Ob koncu smo vsi skupaj zapeli. Zahvalo in lep šopek je prejela Nanika Šušteršič Rezelj, ki si je zamislila tako lep in prisrčen program. Vsi otroci, ki so nastopili, so dobili lepa darilca. Sledilo je skupno družinsko kosilo. Popoldne so se starši pogovarjali, za otroke pa so bile organizirane skupne igre in nato tombola. ●

malo za šalo...

Papeža Janeza XXIII. je vprašal obiskovalec, ki je želel začeti pogovor:

„Sveti oče, koliko ljudi pravzaprav dela v Vatikanu?“

Papež je odgovoril:

„Polovica.“

+ + +

Ko so grškega filozofa in matematika Pitagoro vprašali, kakšna je razlika med moškim, žensko in zlatom, je odgovoril:

„Zlato se preizkuša z ognjem, ženska z zlatom in moški z žensko.“

+ + +

Mlad pesnik, začetnik, je nadlegoval Voltaira z branjem svojih pesmi. Nazadnje ga je vprašal za mnenje.

„Dragi prijatelj,“ je odgovoril Voltair, „če bi bilo v vaših verzih več ognja, v ognju pa več vaših verzov, bi me morda celo ogreli.“

+ + +

Schubert je trdil, da ne more nobena ženska napisati pisma, ne da bi na koncu dodala še P.S. — post scriptum.

„Moje prihodnje pismo vam bo do-

kazalo, da nam delate krivico,“ je dejala njegova sosedka.

Nekaj dni nato je Schubert res dobil napovedano pismo in se od srca nasmejal, ko je zagledal na zadnji strani kuverte:

„P.S. No, kdo ima sedaj prav, vi ali jaz?“

+ + +

Papež Pij XI. je bil duhovit. Ko je sprejel angleško gospo, gorečo katoličanko, obdarjeno z ogromno postavo, kot jo je redkokdaj videti pri njenih rojakinjah, je vprašal:

„Hčerka, kaj vas je privedlo prav v Vatikan?“

„Vera, sveti oče,“ je odgovorila obiskovalka.

Ko je odšla, je papež smehljaje se rekel spremstvu:

„Tu imate dokaz, da vera gore predstavlja.“

+ + +

Modernističnega Picassa so vprašali, ali je narava v resnici takšna, kakršno on slika, slikar pa je odgovoril:

„To bi bilo strašno.“

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Za nekdanje revolucionarje mora biti strah pred morebitno prihodnjo revolucijo pravi pekel.
- V socializmu so suflerji prišepetavali skozi zvočnike.
- Sodni dan bi bil primeren za praznik sodnikov in tožilcev.
- Socializem je bil uspešen, dokler je živel od kapitala, ki ga je ukradel v revoluciji.
- V mladosti sem jurišal na nebo, zdaj, ko sem star, se umikam v pekel.
- Laž ima pogosto močnejše argumente kot resnica.
- Bil sem v Evropi — vsi silijo v Slovenijo.
- Revolucije spreminjajo svet na slabše.
- Sleherni večer si rečem: „Živim v demokratični državi,“ da ne bi pozabil.
- Ljudje raje prisluhnejo zapeljivi laži kot kritični resnici.
- Pri nas zapravimo več kot zaslužimo, kar prihranimo, pa namenimo socialni in kulturi.
- Slovenija je lepa dežela, ampak hudičevo zagamana.

KJE JE KAJ

Škof Rožman — žrtev sodne in politične zarote —

Božidar Fink 257

Odkrivati „Semena resnice“ —

Janez Pavel II. 258

Papež v Lurdu: Življenje

je sveto darilo 259

Argentinsko-slovenski

rožni venec na Sveti gori —

Jure Rode 260

Blagoslovitev in ustoličenje

podobe Svetogorske Marije

v župniji San Benito —

Entre Rios — Carlos Bizaj 261

Birma je dar Svetega Duha —

Prevedel in priredil Jure Rode .. 262

Terezija Avilska —

Silvester Čuk 263

Katarina Labouré —

Silvester Čuk 264

Vsi sveti 265

Spomin vseh vernih rajnih —

Silvester Čuk 265

Nameni Apostolata molitve 266

Morje — Pogled — Michel Quoist

— Prevedla Metka Mizerit 268

Na Svetih Višarjah

blagoslovljena plošča

dr. Lambertu Ehrlichu 270

Še o podjetniku Hubertu

Liebherrju 271

Ne obupavaj 272

Ozri se na našo družino 273

Brali smo 273

Pota slovenskega človeka —

Jure Levart 274

Brezposelni — Franc Dalibor... 276

Moje življenje —

Pavla Pegan Boh 278

Leto brez sonca —

Marko Kremžar 282

Duhovno življenje je objavilo. 284

Izseljenčeva otožnost —

Slavko Srebrnič 285

Iz naše kronike —

Metka Mizerit 286

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar - Tehnični urednik: Stane Snoj - Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L. - EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 2004: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

BISERNA MAŠA prelata dr. MIRKA GOGALE v Slovenski hiši. Foto: Marko Vomberger. Levo spodaj: Slovesnost biserne maše v San Miguelu 11. junija 2004. Foto: Marjan Šušteršič

V soboto, 10. julija, sta se poročila v frančiškanski cerkvi v Ljubljani TADEJA MATOS in DANIJEL ŠKRABA. Čestitamo!

Nadžkof v Paraná, msgr. Mario Luis Bautista Maulión, BLAGOSLAVLJA in USTOLIČUJE PODOBO SVETOGORSKE MATURE BOŽJE v SAN BENITO, Est. San Benito, 16. Avgusta 2004

S SREČANJA TREH SLOVENIJ 1. avgusta 2004 NA SVETIH VIŠARJAH. Letošnji predavatelj je bil prof. dr. Jernej Zupancič. Koncelebrirano mašo je vodil kopski škof Metod Piriš, ki je po maši blagoslovil spominsko ploščo dr. Lambertu Ehrlichu, odkrito ob tej priložnosti. Beri na strani 270. Foto: Stane Snoj

Como
 Argentina
 suc. 7 Bs. As.
 FRANQUEO PAGADO
 Concesión N° 6395
 TARIFA REDUCIDA
 Concesión N° 2580

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode
 Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877
 Arma de impresión: Talleres Gráficos VII KO S B I Estados Unidos 425 - C1404AAI Buenos Aires - Argentina